

Unga flyktingars upplevelse av kollektivt boende

En kvalitativ studie

Malin Mansner & Livia Roselt

Malin Mansner & Livia Roselt

Det sociala området

2017

EXAMENSARBETE	
Arcada	
Utbildningsprogram:	Sociala området
Identifikationsnummer:	17482, 17505
Författare:	Malin Mansner, Livia Roselt
Arbetets namn:	Unga flyktingars upplevelse av kollektivt boende
Handledare (Arcada):	Åsa Rosengren
Uppdragsgivare:	Borgå stad
Syftet med denna studie är att klarlägga unga flyktingars upplevelser av det kollektiva boendet som social livsmiljö och som boendeform. Forskningsfrågorna behandlar hur de unga flyktingarna upplever den sociala livsmiljön på det kollektiva boendet och vilka för- och nackdelar den kollektiva boendeformen har. Studien utfördes för att ta reda på mer om dessa upplevelser. Denna studie har beställts av Borgå stad och genomfördes med hjälp av en kvalitativ semistrukturerad fokusgruppintervju. Fokusgruppen som intervjuades bestod av fyra unga flyktingar från fyra olika kollektiva boenden i Borgå. Begränsningarna i denna studie var informanternas finska kunskaper, tolkningen under intervjutillfället och att ungdomarna blev endast fyra till antalet. Intervjuresultaten kan användas för att stöda socialt arbete med unga flyktingar. Även specifikt för planeringen och genomförandet av arbete med kollektivt boende för unga flyktingar i Borgå stad. Resultaten jämfördes med och kopplas till teori och tidigare forskning. Som resultat framkom att informanterna upplever den sociala livsmiljön på de kollektiva boendena som positiv, trygg och fungerande. Nära relationer där individerna stöds har skapats, trygghet upplevs och stöd är tillgängligt. Kollektiva boendeformen anses av ungdomarna vara en passande form för dem och skulle väljas om valmöjligheten skulle finnas. Främsta fördelen med kollektiva boendeformen är att inte bo ensam. Vardagen på boendena fungerar också bra. Ungdomarnas upplevelser stämde överens med faktagrunden. Sammanfattningsvis kan konstateras att den kollektiva boende situationen för unga flyktingar i Borgå upplevs som positiv och fungerande. Resultaten visar att arbetet i Borgå redan är fungerande. Vissa utvecklingsmöjligheter finns dock och kan beaktas i framtida planeringsarbete.	
Nyckelord:	Unga flyktingar, boende, social livsmiljö, upplevelser, Borgå stad
Sidantal:	67
Språk:	Svenska
Datum för godkännande:	28.9.2017

DEGREE THESIS	
Arcada	
Degree Programme:	Social services
Identification number:	17482, 17505
Author:	Malin Mansner, Livia Roselt
Title:	Unga flyktingars upplevelse av kollektivt boende
Supervisor (Arcada):	Åsa Rosengren
Commissioned by:	Porvoo city
The purpose of this research is to clarify young refugees' experiences of collective housing as a social habitat and an accommodation form. The research questions deal with how young refugees experience the social living environment of the collective housing and what the pros and cons of the collective housing model are. This study was conducted to find out more about these experiences. The study was commissioned by Porvoo city and was conducted using a qualitative semi structured focus group interview. The focus group that was interviewed consisted of four young refugees from four different collective homes in Porvoo. The limitations in this study were the informants' knowledge of Finnish, the interpretation during the interview, and the youths being only four in number. The results of the interview can be used to support social work with young refugees. Also, specifically for the planning and implementation of collective housing work for young refugees in Porvoo city. The results were compared to and linked to theory and previous research. As a result, it became clear that the informants perceived the social habitat of the collective housing as positive, safe and effective. Close relationships where individuals are supported have been created, safety is experienced and support is available. Collective accommodation is considered by the young refugees to be a suitable form for them and would be chosen if the choice was available. The main advantage of collective housing is to not live alone. The everyday life at the accommodation also works well. The experiences of the youth were consistent with the factual basis. In conclusion, it can be said that the collective housing situation of young refugees in Porvoo is perceived as positive and functioning. The results show that the work in Porvoo is already good. There are some possibilities for development that can be taken into account in the future planning.	
Keywords:	Young refugees, housing, social habitat, experiences, Porvoo city
Number of pages:	67
Language:	Swedish
Date of acceptance:	28.9.2017

OPINNÄYTE	
Arcada	
Koulutusohjelma:	Sosiaaliala
Tunnistenumero:	17482, 17505
Tekijä:	Malin Mansner, Livia Roselt
Työn nimi:	Unga flyktingars upplevelse av kollektivt boende
Työn ohjaaja (Arcada):	Åsa Rosengren
Toimeksiantaja:	Porvoon kaupunki
Tämän tutkimuksen tarkoituksena on selvittää nuorten pakolaisten kokemuksia kollektiivisesta asumisesta sekä sosiaalisena elinympäristönä että asumismuotona. Tutkimuskysymykset käsittelevät sitä, miten nuoret pakolaiset kokevat kollektiivisen asumisen sosiaalisen asuin ympäristön ja mitä kollektiivisen asumismallin edut ja haitat ovat. Tämä tutkimus on tehty, jotta lisää tietoa näistä kokemuksista saataisiin. Tutkimuksen on tilannut Porvoon kaupunki, ja se toteutettiin kvalitatiivisella puolistrukturoidulla fokusryhmähaastattelulla. Keskusteluryhmään jota haastateltiin, kuului neljä nuorta pakolaista neljästä eri kollektiivisesta asunnosta Porvoossa. Tämän tutkimuksen rajoitteet olivat informanttien suomen kielen taito, tulkkaus haastattelutilanteen aikana ja se että nuoria oli määrältään ainoastaan neljä. Haastattelutuloksia voidaan käyttää nuorten pakolaisten sosiaalisen työn tukemisessa. Niitä voidaan käyttää myös erityisesti Porvoon kaupungin nuorten pakolaisten kollektiivisen asumisen suunnitteluun ja toteuttamiseen. Tuloksia verrattiin teoriaan ja aikaisempiin tutkimuksiin. Tuloksena ilmaantui, että informantit kokivat kollektiivisen asumisen olevan sosiaalisena elinympäristönä positiivinen, turvallinen ja toimiva. Läheisiä suhteita joissa yksilöitä tuetaan on luotu, turvallisuudentunne koetaan ja tukea on saatavilla. Nuorten mielestä kollektiivinen majoitus on heille sopiva muoto, ja heidän valintansa, jos valinnanmahdollisuus löytyisi. Kollektiivisen asumisen ensisijainen etu on, että ei asu yksin. Asuntojen arkipäivä toimii myös nuorten mielestä hyvin. Nuorten kokemukset olivat yhdenmukaisia faktapohjan kanssa. Yhteenvetona voi sanoa, että nuorten pakolaisten kollektiivinen asumistilanne Porvoossa nähdään myönteisenä ja toimivana. Tulokset osoittavat, että Porvoon kaupungin työ on jo toimiva. Muutama kehitysmahdollisuus löytyy kuitenkin, joita voi tulevaisuudessa huomioida suunnittelutyössä.	
Avainsanat:	Nuoret pakolaiset, asuminen, sosiaaliset elinympäristöt, kokemukset, Porvoon kaupunki
Sivumäärä:	67
Kieli:	Ruotsi
Hyväksymispäivämäärä:	28.9.2017

INNEHÅLL

1	Inledning.....	7
1.1	Arbetslivsrelevans	8
2	Bakgrund.....	9
2.1	Kollektivt stödboende	9
2.2	Den unga flyktingen.....	10
2.3	Integration i det finska samhället.....	11
2.4	Flyktingskapets påverkan på individen.....	11
3	Syfte och forskningsfrågor	14
3.1	Avgränsning.....	14
4	Forskning om flyktingskap och kollektivt boende	15
4.1	Livssituation och behov	16
4.2	Socialt stöd	18
4.3	Kollektivt boende	19
4.4	Sammanfattning	21
5	Teoretiska perspektiv på kollektivt boende för unga flyktingar	24
5.1	Betydelsen av individens delaktighet och empowerment i grupp	24
5.2	Gemenskapens och tillhörighetens betydelse för unga flyktingar	27
5.3	Den unga flyktingens sociala nätverk i kollektiva livsmiljön	28
6	Metodik.....	31
6.1	Fokusgrupp som kvalitativ datainsamlingsmetod.....	32
6.2	Genomförande av studien	33
6.3	Bearbetning och analys	34
6.4	Etiska överväganden	36
7	Resultatredovisning	38
7.1	Kollektivt boende som social livsmiljö	38
7.1.1	<i>Relationer och den kollektiva livsmiljön.....</i>	<i>38</i>
7.1.2	<i>Trygghetskänsla</i>	<i>39</i>
7.1.3	<i>Aktivitet i vardagen</i>	<i>39</i>
7.1.4	<i>Stödupplevelse.....</i>	<i>40</i>
7.2	Kollektiva boendeformen.....	40
7.2.1	<i>Centrala aspekter</i>	<i>40</i>

7.2.2	<i>Utvecklingsmöjligheter</i>	41
7.3	Sammanfattning av resultaten.....	42
8	Analys	44
8.1	Kollektivt boende som social livsmiljö	44
8.1.1	<i>Relationer och den kollektiva livsmiljön</i>	44
8.1.2	<i>Trygghetskänsla</i>	45
8.1.3	<i>Aktivitet i vardagen</i>	47
8.1.4	<i>Stödupplevelse</i>	47
8.2	Kollektiva boendeformen	48
8.2.1	<i>Centrala aspekter</i>	48
8.2.2	<i>Utvecklingsmöjligheter</i>	50
9	Diskussion	51
9.1	Resultatdiskussion.....	51
9.2	Metoddiskussion.....	53
	Källor	58
	Bilagor	62

1 INLEDNING

Forskningsområdet vi har fokuserat på handlar om kollektivt boende som social livsmiljö för unga flyktingar. Flyktingskap i alla dess former är ett väldigt aktuellt ämne i dagens samhälle. Flyktingar har genomgått många svåra upplevelser, därmed är det centralt att erbjuda det stöd de behöver för att hindra att den redan svåra situationen blir värre. Det är också meningen att flyktingarna i sin tid skall bli en integrerad del av vårt samhälle och för att detta skall kunna vara möjligt krävs lämpliga stödinsatser från början. Med andra ord är det centralt att forskning görs för att utveckla boendeservicen för unga flyktingar som befinner sig i en utsatt situation.

Bakgrunden till att vi valt just detta ämne är att vi vill bidra med aktuell kunskap om kollektivt boende som social livsmiljö ur unga flyktingars perspektiv. Då flyktingkvoten i samhället ökar bör även aktuell forskning vara tillgänglig. Professionella behöver aktuell forskning för att få ny kunskap och för att kunna utveckla sitt arbete. Den nya kunskapen ligger sedan som grund för arbetet med unga flyktingar och dess livsmiljö. Den professionella som kommer i kontakt med de unga flyktingarna är därmed i hög grad förmögen att svara på de behov som råder.

Borgå Stad fungerar som uppdragsgivare för denna studie. Vi önskar att bidra med aktuell kunskap om unga flyktingars upplevelser av den nuvarande kollektiva boendeformen. Professionella i Borgå stad vill tack vare denna studie få en insikt i situationen på det kollektiva boendet för de unga flyktingarna. Man vill få veta hur de unga mår, om någonting kunde ändras eller om det helt enkelt är någonting man borde tänka på gällande arbetet med unga flyktingars kollektiva boendeform nu och i framtiden. Denna information har vi inskaffat genom en gruppintervju med de unga flyktingarna. Genom öppna intervjufrågor som ställs direkt till brukaren önskar vi bidra med aktuell och relevant information om dennas upplevelser, erfarenheter och behov gällande det kollektiva boendet som social livsmiljö och som boendeform.

1.1 Arbetslivsrelevans

Kunskapen från vår studie om unga flyktingars upplevelser kring kollektivt boende som social livsmiljö kan vara av nytta för att bidra till den befintliga kunskapen och stödja den djupare förståelsen av unga flyktingars upplevelser på kollektivt boende både lokalt och nationellt. Varför inte också internationellt. Kunskapen kan fungera som bidrag och stöd inom många olika yrkesområden. Dock riktar sig vår undersökning främst till professionella inom den sociala branschen. Professionella som kommer i kontakt med flyktingar kan med hjälp av denna studie få ytterligare kompletterande och aktuell information om unga flyktingars uppfattningar och behov kring boende och den sociala livsmiljön. Vi lyfter fram både relevant teori samt aktuell empiri om ämnet. Resultaten av denna studie kan användas som stöd vid utveckling och planering av boendeservice för unga flyktingar i Borgå. Därtill går kunskapen även att tillämpas vid utveckling och planering av boendeservice för flyktingar överlag.

2 BAKGRUND

För att förstå den kollektiva livsmiljöns betydelse för unga flyktingar behöver en del fakta klarläggas och definitioner göras. Vi förtydligar i detta kapitel vad som menas med social livsmiljö och kollektivt boende överlag. Vi presenterar även specifika faktorer som berör det kollektiva boende för unga flyktingar i Borgå. Därtill definierar vi begreppet flykting samt presenterar fakta kring de unga flyktingarna i Borgå. Därefter lyfter vi fram teorier och begrepp som är centrala för de unga flyktingarna och dess kollektiva livsmiljö. Vi beaktar även begreppen integration och ackulturation samt förklarar invandringens kris och flyktens påverkan på identiteten.

2.1 Kollektivt stödboende

Ordet kollektiv definieras som något som omfattar ett flertal personer (Svenska akademiens ordbok 2017, A). Då vi inom denna forskning talar om kollektivt boende menar vi helt enkelt ett boende var det bor fler än en person. Kollektivt boende kännetecknas även av att en grupp människor bor tillsammans men där individen har ett personligt utrymme separat från de övriga utrymmena. I de kollektiva boendena är ofta köket, toaletten och eventuellt vardagsrummet gemensamt för alla boende. (OECD 2003)

Vi betraktar även det kollektiva boendet som en social livsmiljö. Med miljö menas ”den omgivning vari man rör sig o. värkar” (Svenska akademiens ordbok 2017, B). Därmed betyder begreppet social livsmiljö den sociala omgivningen individen lever i tillsammans med andra.

I vår undersökning intervjuar vi fyra pojkar som alla är ensamkommande flyktingar, i samma ålder och från samma land. De bor alla i olika kollektiva stödboenden i Borgå. De unga får stöd att klara av sin vardag på boendet och därmed kallas boendeformen även för stödboende. Dock håller vi i denna studie fokus på kollektiva boendeformen och därmed betonas inte den professionella stödverksamheten. De kollektiva boendena för unga flyktingar i Borgå består av tre större lägenheter med tre till fem ungdomar samt ungefär fem mindre lägenheter där det bor två till tre ungdomar. Totalt är det

frågan om ungefär 30 unga flyktingar som bor kollektivt. (Immonen 2016 och Immonen 2017, A)

2.2 Den unga flyktingen

”Enligt FN:s flyktingkonvention är flyktingar människor som har flytt från sina länder på grund av välgrundad fruktan för förföljelse på grund av ras, religion, nationalitet, politisk uppfattning eller tillhörighet till viss samhällsgrupp, och som inte kan eller vill återvända.” (UNRIC 2017)

Förenta nationernas flyktingkommissarie (UNHCR) har som uppgift att skydda, bistå och söka hållbara lösningar för flyktingar. De uppmanar även regeringar att ratificera internationella överenskommelser om flyktingar. Huvuduppgiften för UNHCR är att ge internationellt skydd för att garantera flyktingar grundläggande mänskliga rättigheter. UNHCR:s mandat berör i dag över 20 miljoner människor i mer än 140 länder världen över, inklusive Finland. (Arbets- och näringsministeriet 2017 och UNRIC 2017)

Invandrare är ett begrepp som är nära relaterat till begreppet flykting. Det betyder dock inte samma sak. Invandringen betonar helt enkelt flytten (vandringen) in i ett annat land än sitt hemland. Att vara invandrare är därmed en tillfällig status. Ordet invandrare används dock i vardagsspråk och då menar man en person från ett annat ursprungsland. Därmed går det att konstatera att varje flykting går igenom en invandring men varje invandrare är inte en flykting. Det vill säga varje invandrare flyr inte sitt hemland utan detta kan ske på andra grunder. (Darvishpour & Westrin 2008 s.15-16)

De cirka 30 unga flyktingar som är bosatta i Borgå består av både flickor och pojkar, majoriteten är pojkar. Ungdomarna är mellan 16 och 21 år gamla. De unga är alla ensamkommande flyktingar huvudsakligen från Afghanistan. Ungdomarna har alla fått uppehållstillstånd i Finland, dock har en del av ungdomarna enbart fått uppehållståndet för ett år. (Immonen 2016, Immonen 2017, A och Immonen 2017, B)

2.3 Integration i det finska samhället

Oberoende på vilka grunder en person vandrat in i ett nytt land bör hen integreras i det nya samhället. Kirsti Kuusela (2011 s. 221) menar att begreppet integration handlar om att invandrare ska bli delaktiga i både den övergripande samhällsgemenskapen och medborgargemenskapen samt kunna ta del av den nya kulturen, dess normer och värderingar. Dessutom anser Kuusela att det är centralt att personen skall kunna bevara och utveckla sin egen kultur och etniska identitet. Med andra ord handlar integration om att möjliggöra ett mångkulturellt liv för individen, där hen kan känna samhörighet till både den egna etniska gruppen och till den nya samhällsgruppen.

Inom integrationsarbetet i Finland utgår man från några grundprinciper. För att en person skall bli en aktiv medlem i det finska samhället anses det krävas både invandrarens och samhällets insats. Möjligheten till samhällsliga tjänster grundar sig på individens behov, inte på anledning för flytten till Finland. Man anser även att invandraren skall ges möjlighet att upprätthålla sitt språk och sin kultur. Detta anses stärka speciellt barns och ungas identitet och stöder möjligheten att växa upp som medlem i två kulturer. Inom integrationsarbetet värdesätter man även ett välfungerande, kulturellt mångfaldigt samhälle. Detta anser man förverkligas genom goda relationer mellan olika samhällsgrupper. En fungerande växelverkan och en trygg livsmiljö anses möjliggöra en god start för nyanlända flyktingar. (Arbets- och näringsministeriet 2017)

I Finlands integrationspolitik lägger man även tyngdpunkt på det mångprofessionella samarbetet. Man anser det vara speciellt viktigt vid planeringen och genomförandet av arbetskraft, utbildning, boende, social- och hälsovårdsservice m.m. (Arbets- och näringsministeriet 2017)

2.4 Flyktingskapets påverkan på individen

Flyktingar har ofta genomgått diverse svåra upplevelser i livet. För en person som inte genomgått flykt från sitt hemland kan det vara svårt att förstå innebörden av flyktingskapet och denna process. För att få en inblick i hur det kan kännas för en flykting att lämna hemlandet och leva som invandrare i ett nytt land presenterar vi teori

om traumatisk kris med fokus på invandring samt invandringens påverkan på identiteten.

Elsie Franzén (2001 s. 54-55) menar att individen kan vara fysiskt väl förberedd för flytten, men att det är så gott som omöjligt att vara psykiskt förberedd på de reaktioner som kan uppstå i samband med förändringen. Det nya landet medför en ny livssituation där individens tidigare erfarenheter inte räcker till för att mentalt bemästra situationen. Därmed finns det risk att individen hamnar i ett traumatiskt tillstånd.

Traumatisk förlust anses vara orsaken till utvecklandet av kris hos individen. Franzén (2001 s. 58-61) påpekar att invandraren genomgår flertals traumatiska förluster. Bland annat medför invandring förlust av bekanta platser som utgör trygghetskänsla samt förlusten av bekanta människor som stöder. Dessutom innebär det en förlust av autonomin. Invandraren förlorar sitt språk och är tvungen att lära sig det nya landets språk för att kunna delta i samhället. Därmed bör individen lära känna de nya normerna och de informella sociala reglerna för att undvika social skam. Slutligen anser Franzén att individen förlorar en del av sin tidigare uppfattade identitet vid invandring.

Individens identitet går att studera ur många olika perspektiv. Vi har valt att beskriva människans identitet ur en socialpsykologisk synvinkel. Utifrån denna synvinkel är identiteten individens och omgivningens uppfattning om personen själv. Det vill säga identiteten utvecklas i växelverkan med andra människor. Människor i näromgivningen fungerar som speglar som reflekterar vilka vi är. Individen ingår i många olika sociala grupper var i personen har olika roller och visar olika sidor av sig själv. I dessa olika grupper och miljöer inskaffar individen speglingar som ger en heltäckande bild av hens identitet. (Franzén 2001 s. 74-77)

De unga flyktingarna som fungerar som målgrupp för detta arbete är ensamkommande flyktingar. Det vill säga alla de mänskliga speglarna som tidigare reflekterat deras identitet finns inte längre till handa.

Franzén (2001 s. 77-78) jämför detta scenario med att plötsligt mista synen och bli blind. Metaforen är krass men är väldigt beskrivande. Ingen vet vem man är, vilket

efterhand resulterar i en viss osäkerhet kring den egna identiteten. Efter hand får individen nya speglar, men dessa speglar reflekterar enbart det som hänt efter invandringen och därmed fattas diverse bitar som hör ihop med identiteten. Till exempel vilken familj man tillhör, vilken stad man kommer ifrån, vilken skolan man gått i eller prestationer man varit stolt över.

En flykting tillhör en etnisk grupp som är en minoritet i det nya landet. Därmed kommer individen för eller senare behöva tänka på hur hen förhåller sig till den etniska identiteten. Detta kallas för ackulturation och handlar om förändringen som sker i individens upplevelse av etnisk tillhörighet vid invandring. Ackulturationen berör dels vilken grad individen tar avstånd från sin ursprungskultur och dels i vilken grad personen engagerar sig i den nya samhällskulturen. Vilken väg ackulturationen tar beror därmed på insatser och engagemang av både individen själv och det nya samhället. Ackulturationen kan i bästa fall leda till integration. Vilket som tidigare nämnts innebär att individen bevarar tillhörighet till den etniska ursprungsgruppen samtidigt som hen aktivt vill vara delaktig i majoritetssamhället. (Almqvist 2006 s. 91-93)

3 SYFTE OCH FORSKNINGSPRÅGOR

Syftet med vår forskning är att belysa unga flyktingars upplevelser av det kollektiva boendet som social livsmiljö och som boendeform. Tack vare intervjuerna kommer de unga flyktingarnas röster fram, som sedan fungerar som grund för den vetenskapliga undersökningen. Insikten av de unga flyktingarnas allmänna livssituation stöds av aktuell forskning. Därmed framkommer aspekter kring social växelverkan genom relevant litteratur. Vi vill åstadkomma en klar och tydlig undersökning för att främja användbarheten av resultaten i vardagligt arbete med flyktingar.

Forskningsfrågorna behandlar:

- a) Hur upplever de unga flyktingarna den sociala livsmiljön på det kollektiva boendet?
- b) Vilka är för- och nackdelarna av kollektivt boende som boendeform?

3.1 Avgränsning

Vi avgränsar vår forskning genom att fokusera på målgruppen unga flyktingar som bor kollektivt i Borgå, dessa fungerar även som informanter. Fokus ligger på de ungas upplevelser och erfarenheter som berör den sociala livsmiljön på det kollektiva boendet samt själva kollektiva boendeformen. Det vill säga i denna studie behandlar vi inte den övriga verksamheten som erbjuds unga flyktingar i Borgå Stad, såsom bland annat övriga sociala tjänster, integrations verksamhet m.m.

4 FORSKNING OM FLYKTINGSKAP OCH KOLLEKTIVT BOENDE

Eftersom unga flyktingars kollektiva boende är ett relativt outforskat ämne har vi i vår sökning av tidigare forskning förutom kollektivt boende för flyktingar fokuserat på unga invandrares allmänna situation och deras behov samt sociala stöd. Vi utförde sökning genom att använda oss av flera databaser. Främst EBSCO, SAGE Journals och Science Direct. Sökorden vi började med för att få en tydligare allmän bild var refugee* AND young OR youth. Sedan sökte vi med olika kombinationer av refugee, children, asylum seeker, immigrant, integration, social, support psychology och needs. Vi använde också sökord som cohousing, housing, collective living samt collective housing men dessa sökord gav oss inte tillräckligt med relevanta träffar.

Vi avgränsade resultaten för att endast få artiklar som har skrivits efter år 2006 och som är peer reviewed samt i första hand innefattar forskningar som är gjorda i Europa. Vi valde att även avgränsa sökningen till artiklar som var tillgängliga i full text på svenska, finska eller engelska. I Science Direct behövde vi dessutom välja sociala området som inriktning. De flesta artiklarna handlade om mental hälsa och hälsa överlag, erfarenheter av diskriminering, erfarenheter i skolan och erfarenheter av andra sammanhang. Vi sökte även efter forskningar via Google Scholar med sökorden kollektivt boende och unga flyktingar. Då hittades mångsidig litteratur med många olika teman. Vi hittade också relevant forskning manuellt.

Vi har valt sju relevanta studier och presenterar dem i detta kapitel. Vi har kategoriserat de tidigare studierna. Som en kategori valde vi unga flyktingars och flyktingars livssituation och behov. Vi anser att alla tidigare studier vi har i denna kategori belyser vårt undersökningsområde genom att undersöka unga flyktingars situation och behov som påverkar livsmiljön och upplevelsen på det kollektiva boendet vi undersöker. Boendet samt behov som uppstår även på boendet kommer upp i forskningarna. De utvecklar insikten i de unga flyktingarnas liv, vilket är orsaken till att vi anser att de är relevanta för vår undersökning. Socialt stöd och självklart kollektivt boende är två andra teman. Socialt stöd för unga flyktingar är en del av det vi själva undersöker genom den sociala livsmiljön och tas upp även i vår teoretiska referensram. Detta ger oss skäl att

även använda oss av forskningar om socialt stöd för flyktingar. Kollektivt boende för flyktingar är precis vad vi undersöker vilket gör det betydande för oss att ha den information andra forskningar om kollektivt boende för flyktingar ger oss.

4.1 Livssituation och behov

A first assessment of the needs of young refugees arriving in Europe: what mental health professionals need to know tar upp flera betydande ämnen gällande unga flyktingar och ger en helhets bild av situationen ungdomarna befinner sig i och behoven de har. Artikeln sammanfattar forskning och handlar om unga flyktingars situation, vad professionella bör iaktta och vad de unga flyktingarnas behov egentligen är. Till exempel har alla flyktingar en varierande bakgrund när det gäller bland annat utbildning men också vilka traumatiska händelser de kan ha upplevt i sina egna land. Det och möjliga traumatiska händelser under flykten samt social exklusion och osäkra eller problematiska förhållanden i det nya landet är alla faktorer som kan påverka förekomsten av psykiska problem och som professionella bör beakta. (Hebebrand et al. 2016 s. 1–6)

Resultaten visar att flera studier har bevisat att psykiska problem förekommer i relativt hög grad hos unga ensamkommande flyktingar, vilket gör det speciellt viktigt att beakta riskfaktorerna. Ungdomarna har alltså ett stort behov av stöd, även gällande den mentala hälsan. För att stödet skall vara tillräckligt skulle det också behövas en mer allmän och utspridd stödform istället för det mycket individualistiska som finns nu. Stödbehoven och tillgången till stöd påverkar helhetsupplevelsen. (Hebebrand et al. 2016 s. 1–6)

Flyktingars behov har även forskats i *Health and Social Needs of Traumatized Refugees and Asylum Seekers: An Exploratory Study*. Målet var att kartlägga traumatiserade flyktingars behov. Detta gjordes genom att ge möjlighet för flyktingarna att berätta sina historier och erfarenheter och på detta sätt få mer kunskap om deras situation och behov. Datainsamlingen gjordes genom en enkätundersökning av 30 traumatiserade flyktingar i Nederländerna som fick stöd vid ett psykiatriskt sjukhus, varav åtta sedan intervjuades med hjälp av en semistrukturerad intervju. I forskningen framkom att de flesta av deltagarna led av flera psykiska problem och att orsakerna till problemen ofta

var otillfredsställda behov. Faktorer som påverkade mentala hälsan och därmed behoven framkom sedan i intervjuerna. (Strijk et al. 2011 s. 47–54)

I resultaten kom man fram till flera faktum om flyktingars situation och behov. Att vara flykting är en svår situation. Att lämna så gott som hela sitt tidigare liv bakom sig och den fullständigt nya situationen, samt de möjliga traumatiska upplevelserna är mycket att handskas med. Symtomen av psykisk ohälsa i sig, som sömnlöshet och återupplevandet av traumatiska händelser, är svåra. Ensamhet är något många flyktingar lider av. De har oftast lämnat hela sitt sociala nätverk och har svårt att forma nya relationer, på grund av bland annat rädsla att bli diskriminerade. Diskriminering togs också upp som ett problem. Flyktingarna var rädda att bli sedda som annorlunda och att bli stämplade. De upplevde diskriminering men också redan rädslan av diskriminering var enligt dem en stressfaktor i deras liv. (Strijk et al. 2011 s. 47–54)

Behovet av ett lugnt och tryggt boende sågs också som mycket viktigt för flyktingarna. För flera försvårade en otrygg, trång och stressig boendeplats ytterligare en redan svår situation. Otillräcklig ekonomi var en annan framträdande stressfaktor, även om flyktingarna var mycket tacksamma över möjligheten till det ekonomiska stöd de har. Flyktingarna uttryckte även ett starkt behov av aktivering på dagarna. Oklar status för att få stanna i landet gjorde det ofta svårt att få meningsfull aktivitet. Flyktingarna ansåg sig behöva stöd i att planera meningsfull aktivitet. Behovet av att få tillgång till andra i samma situation och som upplevt liknande saker är också betydande för flyktingarna enligt forskningens resultat. (Strijk et al. 2011 s. 47–54)

I Socialtjänstens arbete med ensamkommande barn och ungdomar - erfarenheter från Stockholms län rapporteras det om ensamkommande ungdomars livssituation och socialtjänstens arbete med dessa ungdomar. Socialsekreterares föreställningar och erfarenheter av arbetet, samt ungdomarnas behov togs reda på i undersökningen. Data samlades in genom forskningsintervjuer med 26 socialsekreterare i Sverige under flera års tid. I resultaten kom det fram att professionella anser att ungdomarna lider av psykosocial utsatthet och att institutionen och psykiatrins tillgängliga insatser och stöd inte räcker till för att tillfredsställa behovet som finns. (Backlund et al. 2014 s. 3-90)

Enligt undersökningens resultat har de unga flyktingarna ett stort behov av trygghet och kontinuitet med nära vuxna som kan erbjuda emotionellt och socialt stöd för att främja den psykiska hälsan. De behöver trygghet och stabilitet i en ny och osäker form av tillvaro. En kontaktperson kan vara en viktig person som kan hjälpa stöda med denna nya situation. Kontaktpersonen kan prata samma språk, höra till samma kultur och ha liknande erfarenheter. Personen kan fungera som medlare och underlätta integrationen genom att hjälpa med kontakten till nya samhället och minska missförstånd. Ungdomarna har även språkliga och kulturella behov som behöver beaktas. Professionella och samhället behöver ta hänsyn till speciella behoven ensamkommande flyktingar har och deras tidigare livshistoria. Sociala nätverk bör ha en viktig roll i arbetet med unga flyktingar. (Backlund et al. 2014 s. 3–90)

4.2 Socialt stöd

Sociala stödet flyktingar får har forskats. Syftet med en forskning om socialt stöd för flyktingar var att få en förståelse för sociala stödets betydelse och tillräcklighet för invandrare och flyktingar i Kanada. Datainsamlingen gjordes genom individuella intervjuer med 60 servicegivare och beslutsfattare samt 120 invandare och flyktingar. Resultaten undersöktes vidare med gruppintervjuer av olika servicegivare, beslutsfattare och andra ledare. Avsaknaden av personliga resurser och socialt nätverk i det nya landet påverkar integrationen. Resultaten visade att en stor del av flyktingarna och invandrarna ansåg socialt stöd för dem innebära all sorts stöd. Detta gör definitionen viktig. (Stewart et al. 2008 s.124–152)

Avsaknaden av ett informellt socialt stöd från familj och släktingar i det nya landet gjorde behovet av det formella sociala stödet från samhället och staten stor i början av tiden i det nya landet. I början av tiden ansåg deltagarna att de behövde det mest grundläggande och formella sociala stödet för trygghet, mat och husrum. Senare gällde stödbehovet främst byråkrati och språk. Ett socialt nätverk byggdes senare upp för emotionellt stöd. Främsta källorna till stöd var självklart familj och vänner om möjligt men i andra hand personer med samma bakgrund och som är i samma situation men möjligtvis har längre erfarenhet i landet. Före det mera formella stödet. (Stewart et al. 2008 s. 124–152)

Socialt stöd för ensamkommande unga flyktingar undersöktes också i *Social support in unaccompanied asylum-seeking boys: a case study*. Med forskningen skulle man kartlägga hur ungdomarna upplever det sociala stöd de nu har och vilka följder upplevelsen har. Detta gjordes med hjälp av ett nytt socialt stöd undersökningsinstrument och intervjuer. 12 ungdomar på en institution i Belgien deltog. Ungdomarna har oftast blivit frånskilda från hela sitt sociala nätverk och saknar stöd från föräldrar. Socialt stöd kan främja unga ensamkommande flyktingars välbefinnande och vara en förebyggande faktor för olika problem. Socialt stöd i framkom som ett betydande sätt för unga flyktingar att hantera sin situation och vardag. (Mels et al. 2008 s.757–761)

Professionella samt personer med samma etniska bakgrund framkom i undersökningsresultat som den främsta källan till socialt stöd. Institutionen framhävdes som stället där största delen av det nya sociala nätverket finns och där största antalet olika former av socialt stöd ges. De professionella på institutionen ses av de ensamkommande flyktingarna som de närmaste och viktigaste personerna i det nya nätverket och är ofta de enda i det sociala nätverket som ger äkta emotionellt stöd. Det kollektiva boendet visade sig i undersökningen vara en källa till konflikt och stress. Därför är det viktigt att professionella handskas med konflikter snabbt och på rätt sätt. Institutionen visade sig också ha ett stort potential att stimulera ungdomarnas välbefinnande. Svårigheten att skapa sociala relationer med lokala befolkningen ses också som ett problem av flyktingarna. Både relationerna med människor som tillhör den nya kulturen men också den egna etniska gruppen ansågs vara viktiga. (Mels et al. 2008 s.757–761)

4.3 Kollektivt boende

En forskning har gjorts om sambandet mellan flyktingars integration och deras boende. Med hjälp av en kvalitativ forskning på fem orter i England ville man få reda på vad personer som förser flyktingar med boende och personer som arbetar med kommunal utveckling anser vara nödvändigt för en framgångsrik integration med hjälp av boende. Den brittiska staten har tydligt identifierat boende som en av nyckelfaktorerna för en

lyckad integration av flyktingar. Boendet har en viktig roll i formandet av säkerhetskänslan och tillhörighetskänslan för flyktingarna. (Phillips 2006 s. 540–551)

I resultaten diskuteras faktorer som påverkar möjligheten till integration genom boende. Ett tydligt behov av noggrann planering för att möjliggöra tillräckligt stöd och en trygg miljö finns. Boendets storlek och boendets område är en del av det som påverkar miljöns trygghet. En annan faktor och ett till behov är kontinuerligt stöd åt flyktingarna för att gå vidare. Situationerna och behoven förändras snabbt och då är det viktigt att stödet är tillgängligt vid alla skeden. Stödet behövs också när flyktingarna är redo till att flytta till en permanentare boendesituation, speciellt eftersom flytten ofta behöver ske snabbt. Rasism och övrig diskriminering hindrar även känslan av trygghet på boendet och möjlighet till integrationen. (Phillips 2006 s. 540–551)

Forskningen i *Liv i kollektiv - Vardagsliv bland ensamkommande ungdomar på institution* ger en bra helhetsbild av situationen och vardagen samt behoven för unga flyktingar på kollektivt boende genom en forskning av ungdomarnas vardag. Syftet med denna forskning var att utreda hurdan institutionen och det kollektiva boendet är som livsmiljö för unga ensamkommande flyktingar. Syftet var även att få reda på hur mottagandet och omhändertagandet av ungdomarna fungerar. Fokus ligger på den praktiska vardagen och relationerna i det kollektiva boendet. Med hjälp av detta är det möjligt att få kunskap om hur ungdomarnas liv organiseras och hur det skulle kunna utvecklas i framtiden. Här nämns också vad som påverkar de unga flyktingarnas situation och vad deras behov är. Forskningen skedde genom etnografiskt fältarbete vid två institutioner för ensamkommande unga flyktingar i Sverige. Som datainsamlingsmetod har huvudsakligen deltagande observation använts. Materialet innefattar anteckningar, samtal och intervjuer med både ungdomarna på institutionerna och personalen. 25 ungdomar och 15 professionella observerades och intervjuades. (Åkerlund 2016 s.5–99)

Resultatet gav en tydlig bild av vardagen på institutionerna. Teman som struktur, aktivitet och delaktighet kom upp och det gäller främst vad de unga flyktingarna på det kollektiva boendet behöver och hur man har villat bygga upp det kollektiva boendet. Tydlig struktur och rutiner på det kollektiva boendet skapar trygghet och stabilitet för

ungdomarna, vilket de behöver. Ungdomarna är också beroende av en stabil och meningsfull vardag på grund ensamheten de upplever i ett nytt land. Meningsfull aktivitet och delaktighet stöder detta. Aktivitet och delaktighet kan förverkligas genom att ungdomarna är involverade i praktiska vardagssysslor på boendet. Detta kan även skapa och utveckla relationer mellan ungdomarna och de professionella på boendet. (Åkerlund 2016 s.5–99)

Relationer tas upp i forskningens resultat som ett mycket betydande tema för unga flyktingar på kollektivt boende. Det är viktigt för ungdomarna att skapa trygga relationer med vuxna, vilket framhävs även i denna forskning. I vardagen stöder de professionellas vardagsnära omsorg detta. Omsorgen uttrycker sig som fysisk, praktisk och känslomässig omsorg. Relationerna ungdomarna emellan visade sig vara betydande och ge en möjlighet till identifikation och social gemenskap. Ofta har de unga flyktingarna en gemensam upplevelse av att känna sig marginaliserade vilket gör att de kan känna igen sig i varandra och som förenar ungdomarna. De nära relationerna på boendet som ungdomarna själva väljer tillgodoser behovet för närhet och betydelsefulla relationer. (Åkerlund 2016 s.5-99)

4.4 Sammanfattning

För att förtydliga studiernas betydelse för vår egna och för att förtydliga vilken fakta vi specifikt har tagit fasta på och varför, kan en sammanfattning vara bra. När det gäller livssituation och behov tas det i studierna vi ser som betydande för vår egna studie upp flera faktorer som bör beaktas och påverkar unga flyktingar erfarenheter på det kollektiva boendet samt är en del av deras liv. De hör även till ungdomarnas vardag. Dessa faktorer är sådana vi ansåg att hade en stor möjlighet att komma upp i gruppintervjun när vi läste artiklarna eller annars vara en betydande bakomliggande omständighet. Några av faktorerna som kommer fram i undersökningarna är till exempel mental hälsa, trygghet, relationer och boende. I de unga flyktingarnas bakgrund finns det många faktorer som bör beaktas och påverkar välbefinnandet.

Till exempel traumatiska upplevelser före och under flykten gör att mental ohälsa förekommer relativt ofta hos unga flyktingar. Ett behov för stöd gällande mental hälsa

finns alltså och ett behov för en allmän stödform skulle behövas. Mental hälsa präglar naturligtvis en stor del av ungdomarnas liv och vardag. Bland annat förebyggande av mentala och andra problem samt främjandet av välbefinnandet skapar flera behov för unga flyktingar. Meningsfull aktivitet samt trygghet och kontinuitet är mycket viktigt för ungdomarna i vardagen. De behöver också tillgång till andra i samma situation och socialt stöd för att överkomma ensamhet och diskriminering. Socialt stöd överlag och arbete med sociala nätverk är betydande för unga flyktingar. Ett lugnt och tryggt boende är ett centralt behov och kommer naturligtvis att vara centralt även i vår undersökning. Övergripande tanken är att unga flyktingar har speciella omständigheter och behov som bör tas i beaktande i arbete med dem.

Sociala stödet kan ses som det mest framträdande behovet för unga flyktingar. Behovet är stort för att ersätta familjens och vänners stöd för de unga flyktingar som blivit frånskild från sitt egna sociala nätverk och därmed sociala stöd. Det sociala stödet behövs för att främja ungdomarnas välbefinnande och förebygga mentala och andra problem. Stödet behövs även för att de unga flyktingarna skall kunna hantera sin nya situation och vardag, alltså styr sociala stödbehovet erfarenheten och vardagen på det kollektiva boendet. I början av tiden i ett nytt land är stödbehovet främst praktiskt och blir med tiden mer emotionellt. Professionella samt personer med samma etniska bakgrund framkom i studiernas resultat som den främsta källan till socialt stöd för unga flyktingar och institutionen framhölls som stället där största delen av det nya sociala nätverket skapas och finns samt olika former av socialt stöd ges. De närmaste och viktigaste personerna i det nya sociala nätverket och ofta de enda i det sociala nätverket som ger äkta emotionellt stöd anser de unga flyktingarna vara de professionella på institutionen. Det kollektiva boendet visade sig i undersökningen också vara en källa till konflikt och stress när inte konflikter och relationer sköts rätt, vilket behöver uppmärksammas.

Boendet kännetecknas som en av nyckelfaktorerna för en lyckad integration av flyktingar. Boendet är betydande för att skapa säkerhetskänsla och tillhörighetskänsla för unga flyktingar som påverkar integrationen. När det gäller boendet är det vissa faktorer som anses vara viktiga. Det finns ett tydligt behov av noggrann planering av boendet så att det kan finnas tillgång till tillräckligt stöd och en trygg miljö. Till

exempel boendets storlek och boendets område påverkar miljöns trygghet. En annan faktor och ett till behov gällande boendet är kontinuerligt stöd för flyktingarna för att kunna gå vidare. Till exempel struktur, aktivitet och delaktighet är de viktigaste faktorer som unga flyktingarna på det kollektiva boendet behöver och har varit målet när man byggt upp det kollektiva boendet. Tydlig struktur och rutiner ger den trygghet och stabilitet som behövs.

Ungdomarna är också beroende av en stabil och meningsfull vardag på grund ensamheten de upplever i ett nytt land. Meningsfull aktivitet och delaktighet stöder detta. Genom att ungdomarna deltar i praktiska vardagssysslor på boendet kan aktivitet och delaktighet förverkligas. Detta kan även skapa och utveckla relationer mellan ungdomarna och de professionella på boendet. Det är viktigt för ungdomarna att skapa trygga relationer med vuxna, vilket sker genom vardaglig omsorg på det kollektiva boendet. Relationerna ungdomarna emellan visade sig vara betydande och ge en möjlighet till identifikation och social gemenskap.

5 TEORETISKA PERSPEKTIV PÅ KOLLEKTIVT BOENDE FÖR UNGA FLYKTINGAR

I detta kapitel presenteras central teori som berör unga flyktingar i deras kollektiva livsmiljö. Inom pedagogiskt socialt arbete strävar man efter att individen skall ha möjlighet att stärka de egna resurserna för att kunna vara delaktig och bli integrerad i samhällets olika gemenskaper (Cederlund & Berglund 2014 s. 97-98). Därmed börjar vi med att presentera teori om delaktighet och empowerment samt dess betydelse för individen.

Då vi har lyft fram ovannämnda aspekter flyttas fokus till de unga flyktingarnas kollektiva livsmiljö. Den kollektiva livsmiljön på boendena kan forma en gemenskap till vilken ungdomarna kan känna sig tillhöra. Tjersland et al. (2011 s. 209) menar att för att vardagen skall kännas meningsfull krävs känslan av tillhörighet och gemenskap. I detta kapitel presenterar vi betydelsen av de unga flyktingarnas upplevelse av gemenskap och tillhörighet på boendet.

Personer i de unga flyktingarnas näromgivning kan även kallas för sociala nätverk. Med andra ord gemenskapen på det kollektiva boendet utgör en del av den unga flyktingens sociala nätverk. Grund tanken inom socialpedagogiskt arbete är att människan utvecklas i interaktion med andra i sin näromgivning (Madsen 2001 s. 157) och därmed lyfter vi slutligen fram sociala nätverkets betydelse för unga flyktingar.

5.1 Betydelsen av individens delaktighet och empowerment i grupp

Inom pedagogiskt socialt arbete strävar man efter att uppnå upplevelsen av delaktighet, meningsfullhet och begriplighet hos individen. Man skapar möjligheter och trygga miljöer för individen att själv påverka och utveckla sin situation. Syftet med arbetet är att individen skall ha möjlighet att stärka de egna resurserna för att kunna vara delaktig och bli integrerad i samhällets olika gemenskaper. (Cederlund & Berglund 2014 s. 11, 90–91 o. 97-98)

Delaktighet i en gemenskap innebär en upplevelse av att vara delaktig och en känsla av att tillhöra en grupp eller samhället överlag. En individ kan alltså tillhöra en grupp utan att uppleva delaktighet. För att en individ skall uppleva meningsfullhet i tillvaron och känna sig delaktig bör denna vara aktiv och skapa relationer inom gemenskapen. Det kan handla om mänskliga relationer men även mer abstrakta relationer, såsom att arbeta och genom detta ha en arbetsrelation till samhället och vara delaktig i samhällets arbetsmarknad. (Cederlund & Berglund 2014 s.15, 75–76)

Förutom en källa till en nödvändig känsla av delaktighet fungerar gemenskapen som en arena där mycket utveckling sker. Människan utvecklas i interaktion med andra. Detta innebär bland annat känslomässig, kognitiv och social utveckling. Vi har ett grundläggande behov av att bli hörda, sedda och fysiskt berörda. Dessutom krävs omsorg, empati och kärlek för att kunna tolka oss själva och vår omvärld. De ovannämnda behoven får vi tillfredsställda genom mänskliga relationer som bygger på tillit. Detta stöder vår utveckling. Alla behov tillfredsställs inte nödvändigtvis med hjälp av en och samma relation men oftast med hjälp av flera olika relationer. (Rønning 2011 s. 64 och Tjersland et al. 2011 s. 139)

Madsen (2001 s. 20–24, 96-97) lyfter fram tre samhällseliga processer som individen går igenom som påverkar individens delaktighet och tillhörighet i samhällsprocesserna. Processerna är socialisering, kvalificering och integration i den sociala gemenskapen. Inom socialpedagogiskt arbete betonas alla ovannämnda processer, men speciellt fokus läggs på den sociala integrationen. Med socialisering menas processen då människan lär sig samhällsgemenskapens kultur, värden och normer. Socialiseringen sker i vardagliga arenor såsom inom familjen, kamratgemenskapen, skolan eller medier med mera. Detta är en process där individen samtidigt förs in i det gemensamma (samhällsgemenskapen) och en process där denna utvecklar sin identitet och urskiljer sig från det gemensamma (individualitet). Socialiseringen innebär en viss kvalificerings aspekt. Det vill säga det krävs en rad kompetenser (kvalifikationer) hos individen för att inkluderas i samhället. De allmänna kvalifikationerna anses utvecklas i samband med en lyckad socialisering. Kvalifikationer som poängteras som speciellt centrala i dagens samhälle är sociala färdigheter. Det konstateras även att både socialiserings- och kvalificeringsprocesserna

är avgörande för vilken grad individen kan vara delaktig och integrerad i samhällsgemenskapen.

Med andra ord är det inom socialt arbete centralt att tillsammans med klienten identifiera hinder och möjligheter för personens nödvändiga delaktighet i olika gemenskaper. Arbetet bygger bland annat på resurstänkandet, det vill säga att man lyfter fram positiva resurser hos individen så att denna själv kan bemästra sin situation. Detta kallas även för empowerment. Trots att det inte finns ett svenskt ord som direkt skulle motsvara begreppet empowerment, kommer ordet egenmakt väldigt nära. Personen eller gruppen tar makt över och bemästrar den egen livssituation genom att använda sig av sina egna resurser. Grundtanken för empowerment är att människan är en aktiv och ansvarstagande varelse som både vill och vet sitt eget bästa om man möjliggör de rätta förhållandena. (Askheim 2007 s. 18-19, Cederlund & Berglund 2014 s. 91, 97-98, Eide & Eide 2006 s. 36 och Westerlund 2007 s. 94)

Mycket av det sociala arbetet utförs genom att involvera gruppen. Därmed sker empowerment ofta genom olika typer av gruppverksamhet. Det poängteras att empowerment av grupper kräver aktivt deltagande av individen, ifall individen är passiv kan inte en stark gemenskap utvecklas. Det vill säga, trots att arbetet som betonar empowerment genomförs kollektivt berör det alltid även individen. (Adams 2008 s. 115, Rønning 2011 s. 65 och Westerlund 2007 s. 9) Därtill menar Robert Adams (2008 s. 116-117) att en grupp kan antingen främja eller försämra empowerment. Gruppen kan stöda individen, förebygga marginalisering och erbjuda en miljö där individen kan öva sina personliga färdigheter. Tack vare detta kan individen bli mer medveten om sin situation och sina resurser och de personliga målen kan uppnås. Ifall individen inte känner delaktighet inom gruppen, uppnås inte de positiva upplevelser och gruppen kan då i värsta fall försämra känslan av empowerment.

5.2 Gemenskapens och tillhörighetens betydelse för unga flyktingar

”Frihet utan tillhörighet och gemenskap med andra är en frihet utan mening” (Tjersland et al. 2011 s. 209)

Gemenskap innebär att människor i individens omgivning bryr sig om personen och bidrar till att dennas tillvaro känns meningsfull. Det vill säga att omgivningen bidrar till individens subjektiva upplevelse av delaktighet i och tillhörighet till gemenskapen. Exempel på samhälleliga gemenskaper kan vara familjetillhörighet, vänskapsrelationer eller arbetsgemenskaper. Med andra ord individens sociala nätverk. Kännetecknen för gemenskaper är att individerna i gemenskapen i alla fall i viss mån delar värderingar och normer som sätter ramar för hur de förhåller sig till varandra. I en gemenskap är relationen ömsesidig i den bemärkelsen att man både ger och tar emot stöd, omsorg, uppmuntran, kritik och råd. Man tar även ansvar för att ställa upp för den andra då denna behöver det. Centrala begrepp förknippade med gemenskap är ”lagspel”, tillhörighet, identitet och tolerans. Att handleda individen att komma in i och ta del av samhällets olika gemenskaper är en av det socialpedagogiska arbetets mest centrala uppgifter. (Cederlund & Berglund 2014 s. 14, 160, 168-169 och Tjersland et al. 2011 s. 208-209)

Gemenskapen utgör en central roll för individens hälsa och välbefinnande. Om en människa blir lämnad ensam finns det risk för att individens utveckling avstannar och att personen blir apatisk och nedstämd. Det sociala stödet har visats vara en betydelsefull faktor för både individens psykiska och fysiska hälsa. Sambandet mellan fysisk hälsa, livslängd och relationer lyfts också fram. Ohälsa anses förekomma betydligt oftare hos personer som känner sig ensamma. (Eriksson & Markstöm 2000 s. 98-99, 102, Starrin 2011 s. 95 och Tjersland et al. 2011 s. 207)

Franzén (2001 s. 84) menar att gruppens sociala stöd har en central roll speciellt för invandrare. Den nya livsmiljön med de nya gemenskaperna inverkar på den etniska identiteten. I en grupp där man identifierar sig med andra är det möjligt att känna sig

uppskattad samt att gruppen möjliggör bearbetandet av eventuella hot mot identiteten. (Almqvist 2006 s. 94, Cederlund & Berglund 2014 s. 169 och Franzén 2001 s. 84)

Gruggemenskapen medför mycket social träning genom att individen imiterar, påverkar och anpassar sig efter andra, för att inte tala om tolerans för mänskliga skillnader. Man lär sig se saker från en annans perspektiv, vilket utgör grunden för empati, kärlek, vänskap och solidaritet. Oberoende om gruppen består av medlemmar med samma etniska bakgrund eller inte kan individen få stöd av gruppen. Invandrare kan genom gruppen bland annat få information om hur det nya samhället fungerar eller om invandrarens skyldigheter och rättigheter i det nya samhället. (Tjersland et al. 2011 s. 27, 210-211 och Franzén 2001 s. 84)

Det är viktigt att betona att individen kan antingen vara inkluderad i eller exkluderad ur en gemenskap. Begreppen kan jämföras med innanförskap och utanförskap och beskriver graden av tillhörighet eller avsaknad av tillhörighet i en gemenskap. Som tidigare nämnts styrs samhällets gemenskaper av normer och sociala värderingar som fungerar som kvalifikationer. Det är frågan om normer i gemenskapen som styr uppfattningen av vad som är normalt eller avvikande beteende. Detta betyder att gemenskapen ställer krav på individens sociala färdigheter för att kunna vara inkluderad. Speciellt kommunikativa färdigheter anses vara centrala i dagens samhälle. (Cederlund & Berglund 2014 s. 74–76, 168 och Madsen 2001 s. 24)

5.3 Den unga flyktingens sociala nätverk i kollektiva livsmiljön

”Vi är i grunden sociala varelser med grundläggande behov av samvaro med och tillhörighet till andra.” (Tjersland et al. 2011 s. 207)

Ur en socialpedagogisk synvinkel är lärandet och identitetsutvecklingen processer som går sida vid sida. Tanken är att individens utveckling sker genom interaktion med andra. Detta kallas även för interaktionism. Man anser att individens sociala livssituation och människorna i omgivningen (sociala nätverket) formar ramar och förväntningar på både acceptabelt och icke acceptabelt beteende. Med andra ord inverkar vardagslivet och social interaktion på våra handlingar och tankesätt. Genom interaktion med andra

utvecklar vi även vår världsbild och självbild. (Cederlund & Berglund 2014 s. 35-39 och Tjersland et al. 2011 s. 111)

De kontakter och relationer som en individ har med andra personer i omgivningen kallas för sociala nätverk. Tjersland et al. (2011 s. 137-139) lyfter fram nätverkets interaktionella, strukturella och funktionella egenskaper. Den interaktionella aspekten handlar om en ömsesidig relation, strukturella aspekten berör gruppering inom nätverket och den funktionella aspekten handlar om nätverkets emotionella och materiella stöd, som även berör socialt inflytande och förankring. Det sociala nätverket anses även fungera som en slags buffert för individen då denna befinner sig i en utsatt livssituation. I det sociala nätverket ingår även det professionella nätverket, det vill säga de professionella som arbetar tillsammans med individen. Madsen (2001 s. 136) anser att socialpedagogens främsta roll är att fungera som en nätverksbyggare.

Gemenskapen på ett kollektivt boende utgör en grupp. Gruppen fungerar som en del av individens övergripande sociala nätverk. I en grupp har individen i bästa fall möjlighet att vara delaktig och känna tillhörighet till de andra i gruppen. Att upptäcka att man inte är ensam om en situation eller ett problem är en av de främsta fördelarna med en grupp. Ingen behöver känna sig utpekad. En grupp består av två eller flera medlemmar, genom att ta del av andras erfarenheter kan individen samla mod och dela med sig av sina egna svårigheter. Erfarenheter anses kunna utbytas mellan vem som helst. Landsmän och invandrare, barn och vuxna, flickor och pojkar och så vidare. (Cederlund & Berglund 2014 s. 118-119 och Eriksson & Markstöm 2000 s. 98)

Som tidigare nämnts har det sociala och emotionella stödet vi får av människor i vår närhet en betydelsefull roll för vår hälsa. Bengt Starrin (2011 s. 91, 94-96, 102) anser att social sammanhållning, social interaktion, socialt stöd samt det sociala nätverket går att betrakta som individens sociala kapital. Med andra ord anses individens sociala kapital utgående från detta perspektiv handla om de sociala resurser individen har i sin näromgivning. Tack vare trygga relationer kan individen hantera och bearbeta motgångar i livet. Då personer i vår närhet förhåller sig positivt gentemot oss kan vi uppleva stolthet. Däremot ifall omgivningen förhåller sig negativt kan relationen ha en motsatt effekt och vi kan då uppleva skam. (Starrin 2011 s. 91, 94-96, 102)

När det handlar om barn och ungdomar har det sociala kapitalet en avgörande roll för dess utveckling och beteende. Åter igen anses tillit och den ömsesidiga relationen inom gemenskapen och nätverket vara av betydelsefull art. När det gäller invandrare ses sociala stödet inom olika föreningar främja känslan av meningsfull tillvaro och öka känslan av empowerment. Tack vare socialt stöd anses den egna kulturen och identiteten stödas och individen har möjlighet till mobilisering. Främst anses det viktigt att komma i kontakt med personer som delar den egna kulturen. Det poängteras ändå också att man även bör få kontakt med majoritetsbefolkningen för att bli delaktig i den övergripande samhällsgemenskapen. Sociala kapitalet inom invandrargrupper kan ibland ha en negativ innebörd för individen. Risken finns att gruppen etablerar normer som strider mot de övergripande normerna i landet. För att främja en lyckad integration i det nya landet anses det centralt att möjliggöra likvärdig tillgång till samhällets resurser och skapa likvärdiga förutsättningar och rättigheter för samtliga bosatta i samhället. (Fauske 2011 s. 133 och Kuusela 2011 s. 211, 221–222)

6 METODIK

I detta metodkapitel ger vi en beskrivning av hur vi har valt att lägga upp vår studie och hur vi har utfört den. Även motivering av metodvalen ingår. Vi beskriver metoderna vi har använt för att samla in data och för att analysera den data vi har fått. Hur vi i praktiken har använt metoderna beskrivs också.

Studien vi har valt att göra är en kvalitativstudie. Med kvalitativa studier strävar man efter att få en djupare förståelse av det ämnet och den problematiken man undersöker. När man genomför en datainsamling med hjälp av en kvalitativ metod är det viktigt att styra den information som samlas så lite som möjligt så att inte frågor eller förutfattade meningar styr diskussionen och respondenternas svar. Kvalitativa datainsamlingsmetoder kännetecknas dessutom av närhet och flexibilitet. Dessa aspekter gör att kvalitativ forskning ofta ger information som är grundlig och beskriver verkligheten väl. En kvalitativ undersökning är alltså djupgående och är därför ytterst passande då man vill få veta mera om sammanhang samt personers tankar och upplevelser. Kvalitativa metoder kräver dock mycket tid och andra resurser som gör det svårt att ha många respondenter och därmed svårt att generalisera. (Jacobsen 2003 s. 48–52) Vi anser alltså utgående från litteraturen att en kvalitativ datainsamling lämpar sig bäst för att få fram upplevelser och tankar. Målet för vår studie är att få djupgående vetskap om unga flyktingars erfarenheter och upplevelser och det bevisar teorin att en kvalitativ metod lämpar sig speciellt bra till.

Den kvalitativa metoden vi har valt är använda för att utreda unga flyktingars upplevelser av kollektivt boende är intervju. Med en kvalitativ intervju vill forskaren få reda på hur saker ser ut från forskningspersonernas synvinkel, vad de har upplevt och skapa kunskap av deras erfarenheter (Kvale & Brinkmann 2014 s.17–37). Den öppna intervjun som vi har valt för vår studie är oftast strukturerad till en viss grad. En lista över ämnen som skall tas upp kan finnas som stöd. Har intervjun en för hög struktur ger den inte intervjuens fördelar och då kan enkät fungera lika bra och en för öppen intervju däremot kanske inte ger tillräckligt med relevant information. Mellanformen är halvstrukturerad, med en intervjuguide som har en översikt över ämnen som skall tas upp ger och ger i de flesta fallen det bästa resultatet. Intervjun vi har utfört är också en

gruppintervju, en så kallad fokusgruppintervju. Gruppintervjun är bland annat lämplig när man vill undersöka en avgränsad och specifik situation. (Jacobsen 2007 s. 92–108) Syftet med vår undersökning passar enligt oss till fullo ihop med undersökningar som teorin visar att en kvalitativ intervju i grupp är mest lämpad för. Dessutom har beställaren önskat att ungdomarna skulle intervjuas i grupp för att bäst få fram deras upplevelser av det kollektiva boendet och håller alltså med om den mest passande metoden. Valet blev tydligt för oss.

6.1 Fokusgrupp som kvalitativ datainsamlingsmetod

I vår studie har vi använt oss av en gruppintervju. En gruppintervju innebär att man samtalar eller diskuterar ett eller flera förutbestämda ämnen med ett flertal personer. Då frågar och diskuterar även deltagarna av och med varandra, även om ämnet har bestämts av forskaren. Som tidigare nämnts kallas den här typen av gruppintervju oftast fokusgruppintervju. Fokusgrupper är en passande datainsamlingsmetod när ämnet är relativt avgränsat och diskussionen inte kan spåra ut för mycket, samt när man vill få reda på erfarenheter gällande en specifik situation. (Jacobsen 2007 s. 92–108) Vi har samlat in data genom en fokusgruppintervju med fyra unga flyktingar som deltagare. Vi intervjuade deltagarna med en öppen halvstrukturerad fokusgruppintervju. Vi hade en intervjuguide färdig med ämnen som skall diskuteras och färdiga öppna frågor. Vi använde oss också av en tolk.

Forskaren själv har med en fokusgruppintervju möjlighet att upptäcka nya saker som bara en diskussion med dem som ämnet gäller kan göra. På det sättet kan forskaren få ett djup och en kontext till ämnet som forskas. Ibland är det också lättare att dela med sig av känsligare ämnen i en grupp, än om man sitter ensam och nervös med en intervjuare. Om någon berättar om sina erfarenheter uppmuntrar det också andra att dela med sig. (Wibeck 2000 s.126–129) Fokusgrupp är alltså speciellt lämplig för vår studie eftersom ämnet är relativt avgränsat och främst gäller erfarenheter gällande en specifik situation, kollektivt boende. Fördelarna för vår forskning anser vi vara att fokusgruppen kan ge oss en djupare förståelse av ämnet och situationen än någon annan metod. Möjligheten fanns att känsligare ämnen skulle komma upp under intervjun och även på

grund av detta ansåg vi det vara till fördel att använda en metod som gör det lättare att dela med sig.

Det problematiska med gruppintervju däremot är till exempel att en grupp kan få en enskild deltagare att censurera någonting som kan ses som avvikande för majoriteten. Om gruppintervjun är för strukturerad kan intervjun och diskussionen bli för styrd vilket inte ger relevant och trovärdig kunskap. (Wibeck 2000 s.126-129) Nackdelarna eller det vi ser som utmaningarna för oss var att ingen censurerar sig och att vi lyckas få relevant information. Med en passlig mängd struktur, genomtänkta grupper och en ledig stämning överkom vi ändå dessa utmaningar så gott det gick i vår undersökning.

6.2 Genomförande av studien

Vi har intervjuat unga flyktingar med hjälp av en halvstrukturerad öppen intervju. En halvstrukturerad öppen intervju håller samtalet flytande och ger enligt oss den mest relevanta och äkta kunskapen. Diskussionen styrs inte för mycket med en hög struktur men relevansen tryggas med riktgivande frågor. I vår intervjuguide som finns som bilaga beskrivs intervjuämnen och frågor närmare. Intervjuguiden är uppbyggd utgående för vårt syfte och våra frågeställningar för undersökningen samt baserar sig på tidigare forskning och främst vår teoretiska referensram. Frågorna har vi kommit fram till genom diskussion.

När vår studie planerades hade vi först kontakt till Borgå stad via Annika Immonen. Vi ansökte om forskningstillstånd av Borgå stad och när vi blev beviljade lovet gav hon oss kontaktuppgifter till Teija Ylönen som vi bestämde alla praktiska detaljer med och som ordnade informanterna till studien. Ylönen jobbar som handledare och frågade de unga flyktingarna hon jobbade med om de kunde och ville delta i en intervju och förklarade vem vi var samt vad intervjun skulle användas till. Sex av ungdomarna var villiga att delta, men två av dem fick förhinder strax innan intervjun och kunde tyvärr inte delta. Före intervjun skickade vi informationsbrev och blankett för samtycke av deltagande i undersökningen.

Informanterna blev alltså fyra pojkar som alla är ensamkommande flyktingar i samma ålder och från samma land. De bor alla i olika kollektiva boenden. Deltagarna har bott i Finland under ett år, alltså en relativt kort tid. På plats under intervjutillfället fanns alltså informanterna och en handledare som fungerade som tolk. Även handledaren vi hade kontakt med före intervjun var på plats men avlägsnade sig när själva intervjun började. Platsen där intervjun utfördes var Borgå stads kontors köksutrymme. Stället var bekant och neutralt för deltagarna och under intervjun var stämningen ledig. Intervjun gjordes 11.4.2017 kl. 17.00 på eftermiddag så att det gick bäst att passa in för alla parter. Finska valdes som språket för intervjun. Borgå Stad ansåg att deltagarnas förmåga att tala och förstå finska var på den nivå att intervjun kunde genomföras huvudsakligen på finska. Dessutom ansåg de att det var bra för dem att träna sin finska. Tack vare handledarens och alltså tolkens närvaro hade deltagarna även möjlighet att fråga och svara på sitt eget språk.

En av oss koncentrerade sig på att ställa frågor och vara fullt närvarande och uppmuntra till diskussion medan den andra fokuserade på att samla in materialet. Därmed var den andra alltså ansvarig för bandinspelningen och gjorde anteckningar som stöd för att lättare kunna utskilja vem som sagt vad och underlätta transkriberingen. Vi dokumenterade inte deltagarnas namn utan valde att numrera deltagarna enligt sittordningen. På detta vis kan vi garantera att deltagarna hålls anonyma, men vi kunde själva fortsättningsvis skilja dem åt när transkriberingen och analysen gjordes. Vi använde oss av vår intervjuguide men gjorde vissa nödvändiga justeringar under intervjutillfället. Därför var det bra att intervjun var halvstrukturerad. Vi ville åstadkomma en så ledig stämning och öppen atmosfär som möjligt och därmed satsade vi på en avslappnad inledning och ledig avslutning. Handledarna bjöd på kaffe och te före intervjun började. Intervjuns längd var en timme precis som utsatt. Detta var tillräckligt men inte för långt.

6.3 Bearbetning och analys

Vi valde att använda oss av bandinspelare vid gruppintervjun. Då man använder intervju som metod anses bandinspelning vara den mest kompletta registrerings metoden. Därmed anser vi att vi tack vare bandinspelningen fick möjligheten att vara mer

närvarande i intervjusituationen. I och med detta behövde vi inte koncentrera oss lika mycket på antecknandet. Eftersom vi genomförde en gruppintervju gjordes även stödande anteckningar under intervjun. Detta gjorde vi för att lättare kunna tolka vår bandinspelning. Så snart som möjligt efter intervjun renskrev vi anteckningarna samt skrev ner huvudintryck och reflektioner av intervjun och intervjutillfället. Det rekommenderas att man gör denna genomgång så snart som möjligt för att undvika att tolka anteckningarna fel. Beskrivningarna av intervjutillfället främjar undersökningens reliabilitet och materialet kom till handa i arbetets diskussionsdel. (Jacobsen 2012 s. 143-144)

Vi börja vår bearbetning av det bandinspelade materialet genom att transkribera vår rådata samt översätta det från finska språket vi använde under intervjun till svenska. Rådata innebär det material man har då man precis genomfört en intervju eller observation. Denna rådata skrivs ut eller transkriberas som det även kallas. Genom att skriva ner frågor som har ställts, vad som sagts under intervjun samt beskrivning av bland annat deltagare, tidsomfattning och mötesplats. Denna transkribering fungerar som bakgrund för den fortsatta analysen. (Jacobsen 2012 s. 143-146)

Vi har valt att tolka vår rådata genom att använda oss av en analysmetod som kallas för innehållsanalys. Huvudidén med innehållsanalysen är att först förenkla rådatan för att sedan placera in datan i en större helhet. Man delar in data i teman eller kategorier och därefter försöker man identifiera samband mellan kategorierna. (Jacobsen 2012 s. 142, 146)

Jacobsen (2012 s. 146-152) delar in innehållsanalysens process i sex skeden:

1. Tematisering där man identifierar teman i data,
2. kategorisering där man kategoriserar teman som identifierats,
3. fylla kategorierna med innehåll genom citat från intervjun,
4. redogör för hur många gånger ett tema nämns i kategorierna,
5. analysera skillnader och likheter mellan intervjuer/observationer och
6. sök förklaring till de likheter/skillnader som framkommit

För vår undersökning betyder det att vi efter att ha transkriberat och översatt fokusgruppintervjun började med att identifiera teman i intervjun. Vi fortsatte sedan

med att kategorisera dessa teman och ge kategorierna innehåll genom citat av det som sagts under intervjun. En redogörelse för antalet gånger temat för kategorin har också gjorts. Eftersom vi har utfört endast en gruppintervju finns det inget behov av en jämförelse mellan intervjuerna och förklaring av likheter och skillnader mellan intervjuer. Detta metodval innebär även att vi har producerat ett flertal tabeller för att kunna tolka och dokumentera delar av analysprocessen. Tabellerna berör bland annat transkriberingen, kategoriseringen, kategoriernas påfyllning med citat och räknandet av teman som nämns i kategorierna (Jacobsen 2012 s. 145-150).

6.4 Etiska överväganden

Humanvetenskaplig forskning har etiska principer som kan delas in i respekt för den undersökta personens självbestämmanderätt, undvikande av skador, samt personlig integritet och dataskydd. Respekt för självbestämmanderätt innebär att deltagandet i forskningen är frivillig och deltagandet grundar sig i tillräcklig information om forskningen. När forskningen ingriper i forskningspersonernas fysiska integritet krävs ett skriftligt samtycke. Respekten kräver också att forskningspersonerna är väl informerade om forskningen. Detta gäller information som vad deltagandet i praktiken betyder och hur lång tid det tar, forskningstemat, hur materialet används och sparas och självklart att deltagandet är frivilligt. Undvikandet av skador sker genom ett gott bemötande, undvika för känsliga eller personliga ämnen och försäkra sig om att forskningen inte kan orsaka skada på grund av till exempel stämpling eller kritisk, respektlös framställning av resultat. Den personliga integriteten för forskningspersonerna tryggas med hjälp av konfidentialitet även i publikationen, skydd av forskningsmaterial och att förstöra material som inte mera behövs. (Forskningsetiska Delegationen)

För att trygga respekten för självbestämmanderätt har vi bätt alla deltagarna om ett skriftligt samtycke för deltagandet. Före det skickade vi till deltagarna ett informationsbrev med all viktig information de behövde för att kunna ge ett informerat samtycke. Undvikande av skador uppnådde vi genom att ge deltagarna ett gott bemötande, noga tänka igenom ämnena vi diskuterade för att inte komma in på ett för känsligt eller personligt plan samt genom att försäkra oss om att forskningen inte kan ha

negativa konsekvenser. All information är fullständigt konfidentiell igenom hela forskningen och rapporteringen, forskningsmaterialet skyddas och vi har inte sparat material vi inte mera behöver. På detta sätt skyddas den personliga integriteten. Samtycke blanketten och informationsbrevet översattes till finska, men i denna studie bifogas de svenska versionerna.

Intervjuer i sig har etiska riktlinjer. Såväl målet för intervjun och forskningen som sättet intervjun utförs har etiska aspekter. Ett allmänt dilemma med forskningsintervju är att inte vara för inträngande men ändå få tillräckligt djupa svar och djup kunskap. När syftet och temat för undersökningen görs är det etiskt att inte bara tänka på vad som är vetenskapligt värdefullt men också vad som förbättrar situationen man undersöker. I planeringsskedet bör man skaffa deltagarnas informerade samtycke, säkra konfidentialiteten och överväga möjliga konsekvenser. I intervjusituationen bör man beakta påverkande faktorer och vid utskrift igen säkra konfidentialitet men också sanningsenligheten. Vid analys måste man vara noga hur man tolkar det som har sagts. Även när man rapporterar gäller konfidentialitet och övervägandet av möjliga konsekvenser. (Kvale & Brinkman 2014 s. 97-117)

Etiska aspekter kan framkomma i alla faser av undersökningen. Före intervjun utredde vi att frågorna inte i sig vara oetiska eller ledande. Vi nämnde också redan hur vi tryggar samtycket och konfidentialiteten. I analysen håller vi oss till det som har sagts och undviker att tolka för mycket. Igenom hela forskningen beaktar vi även möjliga konsekvenser. För vår undersökning behövs även ett forskningslov som vi har ansökt om och fått.

7 RESULTATREDOVISNING

I detta kapitel presenterar vi resultaten vi kom fram till med vår studie. Resultaten har delats in i två huvudkategorier. Första kategorin kallar vi för kollektivt boende som social livsmiljö. Till denna kategori har vi kopplat underkategorier som berör de sociala aspekterna av de unga flyktingarnas kollektiva boende. Till exempel den sociala vardagens olika relationer och socialt nätverk tas upp här. Den andra huvudkategorin har vi gett namnet kollektiva boendeformen. Inom denna kategori lyfter vi fram resultat som berör den kollektiva boendeformen. Till kategorin hör alltså praktiska vardagen, utvecklingsmöjligheter och andra centrala aspekter som handlar om den kollektiva boendeformen i sig. Underkategorierna består även av citat som en eller de flesta av informanterna instämde med. Resultaten sammanfattas även och presenteras med hjälp av en figur.

7.1 Kollektivt boende som social livsmiljö

Vid intervjun framkom till största del saker som berör den sociala aspekten av det kollektiva boendet. De unga flyktingarna lyfte huvudsakligen fram ämnen som berör relationer, trygghet, den aktiva vardagen och deras stödupplevelse vid boendet. Dessa fungerar alltså som våra underrubriker.

7.1.1 Relationer och den kollektiva livsmiljön

Då den sociala livsmiljön inom det kollektiva boendet diskuterades, framkom olika faktorer och synsätt som berör relationerna mellan de unga flyktingarna på boendena. En av informanterna ansåg att de personer som bor i samma lägenhet är ens vänner, precis som bröder och som en familj i Finland. De andra instämde genom att säga att de har nära relation till de andra i boende. ”Vi kan prata med varandra vid oro eller svåra situationer, man är inte ensam” uttrycktes och resten av informanterna instämde med påståendet. Alla hade alltså skapat nära och starka relationer till de andra de bor med.

Samtliga önskade att själva kunna välja och påverka vem de bor med, eftersom personkemin är viktig att tänka på och stöder tillit till de man bor med. Det skulle

underlätta vardagen och stöda relationerna. I alla fall en möjlighet att byta personer på boendet om det uppstår problem nämndes av en av informanterna som önskvärt.

Flera informanter upplevde det svårt att bo eller vara ensam och de tycker därför att det är bättre att bo tillsammans. Dock uttrycktes det också av samtliga ett behov av egen ro och att få vara ensam. En av informanterna förde fram att egen ro speciellt behövs till exempel när man fått oroväckande nyheter från hemlandet. Informanterna var alltså nöjda med att bo med andra och därmed inte behöva vara ensamma men behövde också personligt utrymme och ro. Andra på boendet anses vara ett stort stöd men kan också avbryta den egna roen till exempel när man försöker läsa, skriva, eller någonting annat man helst inte vill bli störd med.

7.1.2 Trygghetskänsla

Även känslan av trygghet och säkerhet behandlades i samband med diskussionen kring sociala livsmiljön på det kollektiva boendet. Vid diskussionen uttrycktes följande: ”Finland är ett tryggt land som har fred, inget krig som i hemlandet. Man kan tryggt gå omkring” och samtliga instämde med påståendet. De unga flyktingarna ansåg även att Finlands lagar är jämlika som skyddar och ger alla lika möjligheter.

Informanterna höll med om att de inte har upplevt rasism men framförde att det dock antagligen förekommer i samhället. För att summera detta samtalsämne uttrycktes ”jag känner mig säker och trygg” och detta instämde samtliga med.

7.1.3 Aktivitet i vardagen

Vardaglig aktivitet är en central del av det sociala livet, och därmed ville vi involvera denna aspekt vid diskussionen som berörde de unga flyktingarnas sociala livsmiljö.

Då möjlighet till vardaglig aktivitet kom på tals uttryckte de unga flyktingarna att de har tillräckligt med aktiviteter och att det känns att dagen inte räcker till. ”Det finns lite tid och vi har mycket vardagssysslor och hobbyer” tyckte informanterna. Finlands klimat under vintern lyftes fram under diskussionen. Ungdomarna upplever det svårt att utföra aktiviteter under vintern på grund av att det är mörkt och kallt. En av informanterna

tillade även att han upplever längre ledigheter som långtråkiga och det kunde finnas mera möjligheter till aktivitet under dessa perioder.

7.1.4 Stödupplevelse

Boendet för de unga flyktingarna i Borgå förverkligas i form av kollektiva stödboenden. Därmed ville vi ta reda på hur de unga flyktingarna upplever stödet i den sociala livsmiljön. Vid diskussionen förde de flesta fram att det finns möjlighet till både praktiskt och emotionellt stöd vid svåra situationer, till exempel då man blir sjuk. I detta sammanhang framkom det att det även finns möjlighet att dela högtider med andra.

En informant uttryckte att hjälp och stöd inte behövs varje dag och att det upplevs att hjälp och stöd finns tillgängligt då behovet uppstår och de andra höll med. Samtliga ansåg även att stöd när man är ledsen och praktiskt stöd då man är trött, ger en ett bättre humör.

En av informanterna sade att lite stöd är en stor hjälp. ”Vid mindre sakerna hjälper kamraterna på boendet” tillades och flera instämde. Samtliga ungdomar ansåg att den professionella handledaren stöder och att de upplever stödet i vardagen överlag som tillräckligt. Dock uttryckte en av ungdomarna att han var missnöjd med socialarbetares insats.

7.2 Kollektiva boendeformen

Inom denna studie vill vi även ta reda på hur de unga flyktingarna upplever denna form av boende. Vid intervjun med de unga flyktingarna i Borgå lyftes det fram en del centrala aspekter och utvecklingsförslag angående den kollektiva boendeformen.

7.2.1 Centrala aspekter

De unga flyktingarna uttryckte en del centrala aspekter som vore bra att ta i beaktande vid planeringen av kollektivt boende för unga flyktingar.

Samtliga av de unga flyktingarna ville lyfta fram kulturskillnaderna mellan boendet i Finland och boendet i deras hemland. Detta tyckte informanterna kändes svårt. Som ett

exempel uttrycktes det att man i de ungas ursprungskultur bor tillsammans med sin hela familj tills en relativt hög ålder. Med andra ord den kollektiva boendeformen är annorlunda än vad de unga är vana med och därför ansåg flera att det känns ovant och obekant.

Vi ville få reda på vilken form av boende ungdomarna själva skulle välja ifall valmöjligheten skulle finnas. ”Jag skulle välja samma boendeform, det vill säga bo tillsammans” gavs som svar och samtliga ungdomar instämde. De ansåg att vardagen fungerar ”perfekt”, och att de sällan har praktiska utmaningar i vardagen.

De unga flyktingarna lyfte fram att boendeformen möjliggör att det finns kamrater att tala med. De flesta ansåg att detta behövs. De konstaterade även att professionella finns till förfogande men att de trots allt fördrar att prata med kamrater. Som en sidokommentar uttryckte en av ungdomarna att det att de pratar samma språk hjälper. Därmed kan vi konstatera att de unga flyktingarna har lyckats att skapa en gemenskap på boendena där de kan känna tillhörighet.

7.2.2 Utvecklingsmöjligheter

Vid diskussionerna kring den kollektiva boendeformen lyfte de unga flyktingarna även fram en del aspekter som kan tolkas som utvecklingsförslag.

Under intervjun framkom det flertals gånger i olika sammanhang att de unga flyktingarna för tillfället delar sovrum med en eller flera personer, medan de skulle önska att ha ett eget rum. De andra instämde med följande påstående som uttrycktes av en av ungdomarna: ”eftersom vi är 2-3 i samma rum är det svårt att koncentrera sig, de andra kan störa när man till exempel läser eller skriver”. En av ungdomarna ansåg dessutom att ens eget rum är en personlig sak.

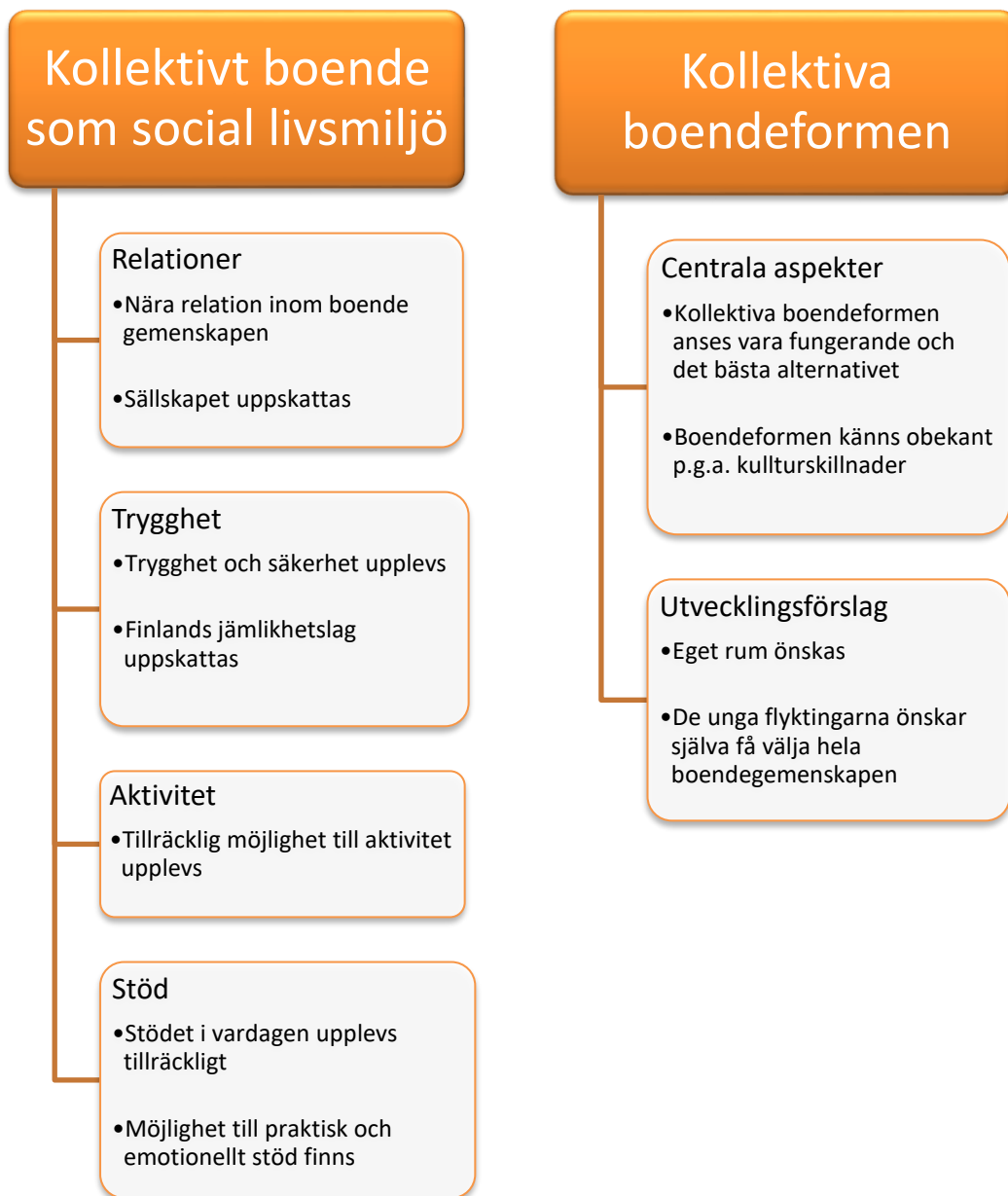
Samtliga ungdomar lyfte fram önskemålet att själva få välja de personer de bor med. Med detta menades boende gemenskapen i sin helhet. Ungdomarna förklarade att de för tillfället har möjlighet att påverka till viss mån vem de bo med, men inte hela gemenskapen. I detta sammanhang tillade en informant att han helst inte vill ha för

många personer i samma lägenhet, det ansågs bli stökigt. En av de unga flyktingarna kommenterade lägenhetens placering. Han uttryckte att han tyckte det är långa avstånd till matbutiken och han upplevde det tungt att måsta bära uppköpen själv.

7.3 Sammanfattning av resultaten

Syftet med vår studie är att ta reda på hur de unga flyktingarna i Borgå upplever det kollektiva boendet som social livsmiljö och som boendeform. Sammanfattningsvis går det att konstatera att de unga flyktingarna överlag är nöjda med den sociala livsmiljön vid boendet och den kollektiva boendeformen. Bland annat uttryckte de unga flyktingarna att de har nära relation till boendekamraterna, upplever trygghet och tillräckligt stöd i vardagen. Även den kollektiva boendeformen konstaterades vara den formen av boende de unga själva skulle välja ifall valmöjligheten skulle finnas.

För att visuellt sammanfatta våra resultat har vi utvecklat en figur. Figuren nedan synliggör huvudkategorierna och dess mest centrala resultat.

Figur 1. Resultat sammanfattning

8 ANALYS

Resultaten som studien gav har även analyserats. Detta har gjorts bland annat genom koppling till vår faktagrund. Resultaten har jämförts med och kopplats till den teoretiska referensramen och tidigare forskning. Den gjorda analysen presenteras i detta kapitel.

8.1 Kollektivt boende som social livsmiljö

Den största delen av det som diskuterades i intervjun handlade om den sociala livsmiljön på det kollektiva boendet. Där ingår relationer, trygghetskänsla, stödupplevelse och aktivitet. Här följer analysen gällande dessa teman.

8.1.1 Relationer och den kollektiva livsmiljön

Det är viktigt för alla människor att aktivt skapa en gemenskap de kan vara en del av. Gemenskapen är viktig för att uppleva delaktighet och meningsfullhet. En gemenskap innebär bland annat att individerna i gemenskapen delar normer och värdering, åtminstone till viss mån. Detta påverkar förhållandet till varandra. Gemenskapens relationer är ömsesidiga vilket innebär att det finns ömsesidigt stöd och omsorg. Individerna känner ett ansvar för att ställa upp för varandra när behovet uppstår. Gemenskapen har många fördelar. I en gemenskap behöver man inte vara ensam om en situation eller ett problem. Detta ger känslan av att kunna dela med sig till varandra och diskutera öppet och få hjälp med svåra saker. (Cederlund & Berglund 2014 s. 1, 14, 75–76, 118–119, 160, 168–169, Eriksson & Markström 2000 s. 98, Rønning 2011 s. 64 och Tjersland et al. 2011 s. 139, 208–209). Våra informanter har tydligt lyckats med att skapa en sådan gemenskap.

Informanterna upplevde sig vara delaktiga i en gemenskap. De ansåg att personerna som de bor med är deras vänner och att de har en nära relation till dem. De kan prata med varandra när de känner sig oroliga och stöder varandra i vardagen. Ungdomarna uttryckte ett behov av egen ro och att få vara ensam, speciellt när de fått oroväckande nyheter från hemlandet. Till gemenskapens stöd hör att det ges utrymme för detta. Tilliten och relationerna i gemenskapen skulle enligt ungdomarna ytterligare förstärkas

ifall de själva hade möjlighet att påverka vem de bor med. Informanterna uppskattade att inte behöva bo ensam och trivdes med att bo med andra de ser som sina vänner och har blivit viktiga för dem.

Ensamhet är en av de många faktorerna som kan påverka den mentala hälsan negativt för unga flyktingar. Ensamhet som avsaknaden av familjen skapade upplevdes även av dessa ungdomar och upplevdes som svår. Ensamheten har inte blivit stor på grund av de starka och bra relationerna på boendena. Något som också har forskats vara viktigt för flyktingar är att ha tillgång till andra i samma situation. Ungdomarna har på boendena tillgång till andra i samma situation och även tillgång till andra i samma situation som bor på andra boenden. De var nöjda över att ha stöd, hjälp och vänner överhuvudtaget och nämnde inte uttryckligen andra i samma situation, men tycktes ändå uppskatta att ha tillgång till andra som förstår dem och deras situation på grund av att de var i en liknande situation själva samt att kunna prata samma språk. Samma språk gjorde saker lättare enligt dem. (Strijk et al. 2011 s. 47–54)

Relationerna till lokalbefolkningen som också har visats vara viktiga för flyktingar togs inte upp under intervjun. Informanterna hade inte bott i Finland värst länge och därför var detta kanske inte aktuellt för dem ännu. Nära, trygga relationer som nämns som nödvändiga har lyckats skapas av informanterna. I dessa informanters fall var dessa relationer med de andra på boendet även om undersökningarna visade att det ofta i unga flyktingars fall är med de professionella. Även professionella var viktiga och stödde dessa unga flyktingar men de tyckte ändå att vännerna var viktigare. Ungdomarna har alltså de nödvändiga bra och trygga relationerna till vuxna och starka relationerna till de andra ungdomarna på boendet som tidigare forskning nämner. De hade heller inga stora konflikter på boendena som undersökningen nämnde att är möjligt och måste ingripas i snabbt. (Mels et al. 2008 s.757–761)

8.1.2 Trygghetskänsla

En fungerande växelverkan och en trygg livsmiljö är viktig för att möjliggöra en god start för nyanlända flyktingar (Arbets- och näringsministeriet 2017). Undersökningarna som tidigare presenterades visar att det är betydande för flyktingarna att ha ett tryggt

boende och uppleva säkerhet, trygghet och kontinuitet i vardagen. Detta är viktigt för att förebygga mentala problem och för att möjliggöra integration. Emotionella tryggheten är självklart också den minst lika viktig för flyktingar. Nära relationer och stödet de ger skapar det emotionella stödet som behövs. (Strijk et al. 2011 s. 47–54, Backlund et al. 2014 s. 3–90)

De intervjuade unga flyktingarna har boenden som är trygga. Områdena som boendena befinner sig på är trygga och informanterna ansåg dessutom att hela Finland är tryggt. Ungdomarna tyckte att det ibland kändes tungt att dela rum och de upplevde ibland även att vardagen var stressig, men huvudsakligen är det inte för många människor på boendena och de hjälps åt med vardagssysslorna. När trygghetskänsla och säkerhet diskuterades uttryckte informanterna att de upplever Finland som ett tryggt land utan krig där man kan gå trygg på gatorna på kvällarna. De tyckte även att Finlands lag är jämlik, skyddar och ger alla lika möjligheter. Huvudsakligen var alltså boendet tryggt och bra och inte en orsak till mycket stress. I Finland upplever de alltså också en grundtrygghet och säkerhetskänsla tack vare allmänna säkerheten i landet och tryggheten samt rättigheterna som lagen ger. Ungdomarna har även nära relationer som ger den behövda tryggheten och de upplever att de alltid får den hjälp de behöver.

Rasism och diskriminering samt rädslan för den är en annan stressfaktor som är en möjlig påverkande faktor för flyktingars välmående och integration. De unga flyktingarna som intervjuades hade inte upplevt någon rasism men förstod att det nog förekommer i det finska samhället. De hade inga negativa erfarenheter av diskriminering och var inte heller rädda för den. Även denna stressfaktor har de alltså lyckligtvis lyckats undvika. (Strijk et al. 2011 s. 47–54, Phillips 2006 s. 540–551) Enligt Fauske (2011 s. 133) och Kuusela (2011 s. 211, 221–222) är det betydande att möjliggöra en likvärdig tillgång till samhällets resurser och att skapa likvärdiga förutsättningar och rättigheter för alla samhällets medlemmar, för att främja en lyckad integration i det nya landet. Informanterna ansåg att lagen möjliggör detta.

8.1.3 Aktivitet i vardagen

Flyktingarna har ett starkt behov av meningsfull aktivitet, som stöder dem på många sätt. Aktivitet är tillsammans med struktur och delaktighet de viktigaste faktorerna som möjliggör integration. Eftersom aktivitet dessutom kan skapa struktur och ge delaktighet kan den ses som det viktigaste och bästa sättet att stöda integration. (Strijk et al. 2011 s. 47–54, Åkerlund 2016 s.5–99)

Då möjlighet till vardaglig aktivitet diskuterades under intervjun uttryckte de unga flyktingarna att de har tillräckligt med aktiviteter. Att det till och med ibland känns som om dagen inte räcker till och att det finns för lite tid på grund av många vardagssysslor och hobbyer. Det upplevdes för de flesta ändå svårt att utföra aktiviteter under vintern på grund av att det är mörkt och kallt och en av informanterna var av åsikten att längre ledigheter ibland blev långtråkiga på grund av bristen på aktivitet. Men överlag var brist på meningsfull aktivitet alltså ingen hindrande faktor för välmående integration för dessa ungdomar och något som har lyckats ordnas.

8.1.4 Stödupplevelse

Gemenskapen som diskuteras tidigare innebär att omgivningen bryr sig om individen och bidrar till att tillvaron känns meningsfull. Det handlar alltså om ett stöd. Stödet innebär att skapa möjligheter och trygga miljöer för att göra det möjligt för individen att påverka och utveckla den egna situationen. Detta sociala stöd är betydande för både den psykiska och fysiska hälsan. Stödet är av särskild betydelse för invandrare. Gemenskapen gör det nämligen till exempel möjligt för invandrare att bearbeta eventuella hot mot identiteten som flyktingskapet kan skapa. (Almqvist 2006 s. 94, Cederlund & Berglund 2014 s.11, 90–91, 97–98 o. 169, Franzén 2001 s. 84, Starrin 2011 s. 95 och Tjersland et al. 2011 s. 209). Avsaknaden av familjens, släktens och resten av det tidigare sociala nätverkets stöd som tidigare funnits gör också att flyktingar har ett speciellt stort behov av socialt stöd. (Stewart et al. 2008 s.124–152)

Det mer formella stödet erbjöds främst av professionella. De av informanterna flesta tyckte ändå att professionellas hjälp och stöd inte behövs varje dag men att det upplevs att deras hjälp och stöd finns tillgängligt då behovet uppstår. Det kontinuerliga stödet

som undersökning visar att behövs för en lyckad integration finns alltså tillgängligt för våra informanter. De var tacksamma för det och sade att lite hjälp och stöd kan vara en stor sak för dem. Samtliga ungdomar ansåg att de professionella handledarnas stöder dem och att de upplever stödet överlag i vardagen som tillräckligt.

Emotionella stödets källa visade sig främst vara vänner, även om en undersökning tar fram professionella som den viktigaste källan till också denna form av stöd i de flesta fall. Andra med samma bakgrund som flyktingen själv har också tagits upp som främsta källan av socialt stöd överlag. Informanterna nämnde under intervjun att de ändå helst vänder sig till vännerna på boendet och tycktes alltså hålla med. Att största delen av det nya sociala nätverket finns på boendet och att största antalet av sociala stödets former ges där stämde också i detta fall. Samtliga ansåg även att de får emotionellt stöd när man de är ledsna och praktiskt stöd när de är trötta, vilket genast får dem på bättre humör. Vid mindre saker hjälper kamraterna på boende. Vid diskussionen kring de unga flyktingarnas upplevelse av stödets tillräcklighet i vardagen, var informanterna av åsikten att det finns möjlighet till både praktiskt och emotionellt stöd vid svåra situationer i vardagen, till exempel då man blir sjuk. Det finns även möjlighet att dela högtider och andra trevliga erfarenheter och tillfällen med andra. (Mels et al. 2008 s.757–761)

8.2 Kollektiva boendeformen

Under intervjun diskuterades även olika faktorer som gäller själva kollektiva boendeformen. Centrala aspekter och utvecklingsmöjligheter togs upp och har analyserats i denna del av studieanalysen.

8.2.1 Centrala aspekter

Det kan konstateras att flyktingar och speciellt ensamkommande flyktingar befinner sig i en mycket svår situation, vilket många olika faktorer bidrar till. Att lämna sin familj och resten av sitt sociala nätverk bakom sig och de oftast stora kulturskillnaderna är en del av faktorerna. (Strijk et al. 2011 s. 47–54) Självklart gäller det även de unga flyktingarna som var våra informanter. För dem finns det också kulturskillnader

angående boende som de tog upp. Deras nya boendeform ansåg de vara mycket annorlunda och kännas ovant och obekant. Det var svårt för dem att inte vara med sina familjer, men vännerna på boendena underlättar saknaden. Med vännerna känner de sig inte ensamma och saknaden blir stor eller det uppstår något annat svårt i vardagen finns vännerna där som stöd. Därför skulle de välja samma boendeform, kollektivt boende och att bo tillsammans med andra om valmöjligheten skulle finnas.

Den kollektiva boendeformen och därmed gruppen på boendet skapar en miljö för individen som möjliggör övning av personliga färdigheter och kan förebygga marginalisering. Skulle gemenskapen inte fungera uppnås inte de positiva upplevelserna och då kan även känslan av empowerment lida. Gruppen kan även ofta erbjuda viktig information om det nya samhället och dess skyldigheter samt rättigheter. Gruppen fungerar som buffert när ungdomarna behöver hantera motgångar i livet. Ungdomars sociala nätverk har en central roll gällande utveckling och beteende. Gemenskapen stöder den egna kulturen och identiteten och gör det möjligt att mobiliseras. Det poängterar betydelsen av att upprätthålla sin egna kultur och sitt egna språk, vilket informanterna har möjlighet till att göra och de nämnde även under intervjun att det hjälper i vardagen att de pratar samma språk. (Adams 2008 s. 116-117, Arbets- och näringsministeriet 2017, Fauske 2011 s. 133, Franzén 2001 s. 84, Kuusela 2011 s. 211, 221-222 och Tjersland et al. 2011 s. 27, 137-139 o. 210-211)

Gällande vad flyktingar behöver på boendet tas det bland annat upp struktur, aktivitet och delaktighet (Åkerlund 2016 s.5–99, Phillips 2006 s. 540–551). De intervjuade unga flyktingar har rutiner och struktur i sin vardag. Skolan och hobbyer och allmänna hushållssysslor ger dem rutinerna och strukturen. Som tidigare nämnt har de även mycket aktivitet. De är även delaktiga i gemenskaper de skapat på boendet samt andra ställen och de är delaktiga i samhället till exempel genom skola som de alla går i. Bland annat att alla dessa nödvändiga faktorer upplevs gör att de upplever att det sällan uppstår praktiska utmaningar i vardagen. Informanterna anser att vardagen fungerar perfekt. Att ett kontinuerligt stöd behövs för att möjliggöra integration poängteras också. Kamrater att prata med behövs och de finns och även professionella upplevs alltid finnas till förfogande så kontinuerliga stödet finns.

8.2.2 Utvecklingsmöjligheter

Informanterna delar rum med en eller flera andra och skulle gärna ha ett eget rum. Eftersom att de bo två till tre i samma rum gör det svårt att koncentrera sig och andra kan störa när man till exempel vill läsa eller skriva. De vill helst inte ha för många i samma lägenhet för att det kan bli stressigt och en av informanterna nämnde att eget rum är en personlig sak. Som undersökning visar är det viktigt för flyktingar att ha en lugn och trygg boendemiljö och att inte bo flera i samma rum skulle göra boendet lugnare och det skulle också kännas tryggare.

I en gemenskap kan man enligt Cederlund & Berglund (2014 s. 74–76, 168) vara inkluderad eller exkluderad. Informanterna önskade att själva få möjligheten välja personerna de bor med. Detta skulle ge dem en öka möjligheten till och känslan av inklusion. Det är lättare att vara inkluderad i en gemenskap man själv har valt. Informanterna var också av åsikten att om de skulle få välja vem de bor med skulle tilliten i gruppen öka. Då skulle den önskvärda och optimala gemenskapen alltså vara möjlig.

9 DISKUSSION

I detta kapitel för vi diskussion kring både våra resultat och våra metodval. I diskussionen kring resultaten för vi fram faktorer och aspekter som på ett eller annat sätt kan ha påverkat våra resultat. Vi lyfter bland annat fram aspekter kring resultatens trovärdighet, användbarhet och generaliserbarhet. Slutligen diskuterar vi även kring våra metodval och praktiska aspekter vid arbetsprocessen. Vi för fram våra tankar kring bland annat den kvalitativa forskningsmetoden, den semistrukturerade fokusgruppintervjun och andra faktorer som påverkat både intervjutillfället samt insamlingen och analyseringen av vårt material.

9.1 Resultatdiskussion

Då vi började leta vetenskapliga artiklar om ämnet, konstaterade vi ganska snabbt att väldigt lite forskning har gjorts som berör unga flyktingar och dess kollektiva boende. Efter att vi läst flertals forskningar om flyktingskap och deras sociala förhållanden i Europa, var det omöjligt att låta bli att notera att samtliga forskningar förde fram mental ohälsa och utsatta sociala förhållanden bland flyktingarna.

Målet med denna studie var att lyfta fram de unga flyktingarnas upplevelser av det kollektiva boendet som social livsmiljö och som boendeform. För att uppnå detta mål ställdes två forskningsfrågor; Hur upplever de unga flyktingarna den sociala livsmiljön på det kollektiva boendet? Vilka är för- och nackdelarna av kollektivt boende som boendeform? Tack vare gruppintervjun med ungdomarna anser vi att vi uppnått vårt mål och fått svar på våra frågor. Till vår glädje kan vi bidra med positiva resultat. Ungdomarna uttryckte att de har bildat nära relationer till de andra boendekamraterna, de kände sig trygga och upplevde att de får tillräckligt med stöd av handledarna. De unga flyktingarna i Borgå var överlag väldigt nöjda med den kollektiva boendeformen. Den främsta fördelen med den kollektiva boendeformen ansåg ungdomarna vara att inte behöva vara ensam. De få utvecklingsförslag ungdomarna lyfte fram handlade till största del om resursfrågor, t.ex. önskades ett eget rum.

De unga flyktingarnas upplevelser kring den sociala livsmiljön och kring boendeformen stämmer överens med teorin och forskning. Det kollektiva stödboendet för unga flyktingar i Borgå främjar känslan av delaktighet, empowerment, gemenskap och tillhörighet samt sociala nätverk skapas. Känslan av trygghet baserar sig på att personens behov möts. Ungdomarna ansåg att de har tillgång till stöd av både vänner och personal och de har möjlighet till aktivitet. Därmed ansåg de att vardagen på de kollektiva boendena fungerar bra även i praktiken.

Eftersom våra resultat var väldigt positiva kan man ställa frågan vad detta kan bero på. Vi antar att till exempel sociala förhållanden och levnadsstandarden i ungdomarnas hemland jämfört med Finland kan skilja sig väldigt drastiskt och därmed kan detta påverka ungdomarnas uppfattning av sin nuvarande situation. Även faktum att Finland inte befinner sig i krig, anser vi kunna upplevas som tryggt och därmed resultera i positiva upplevelser.

Som tidigare nämnts samlade vi in vårt material genom en gruppintervju. Vi intervjuade fyra unga flyktingar som bor i fyra olika kollektiva boenden i Borgå. Två av ungdomarna som ursprungligen var tänkta som våra informanter fick tyvärr förhinder. Våra informanter var därför bara fyra stycken vilket naturligtvis påverkar generaliserbarheten av våra resultat. Dessutom var alla informanter pojkar. Flera informanter och representanter av båda könen skulle kanske ha gett flera synvinklar och skulle möjligtvis ha gett mer omfattande data. Informanterna som deltog hade ändå liknande erfarenheter och upplevelser. Tack vare gruppintervjun fick vi alltså tillgång till pålitligt och trovärdigt material direkt från källan, d.v.s. de unga flyktingarna själva. Ungdomarna bidrog alltså med relevant och aktuell information.

Huvudsakliga språket vi använde oss av under intervjun var finska. Ungdomarna talade relativt bra finska men det fanns även stunder där de valde att uttrycka sig på sitt eget språk. Det begränsade finska ordförrådet kan ha påverkat djupet och mängd av diskussionen under intervjun. Därför var det bra att det fanns tillgång till tolk. Tolken var nödvändig vid flera tillfällen för att både frågorna och svaren kunde framföras på ett bra och förståeligt sätt. Tyvärr hade vi inte möjlighet att anlita en utomstående

professionell tolk under intervjutillfället. Tolken vi hade tillgång till var ungdomarnas handledare. Faktum är att detta kan ha påverkat vårt resultat. Handledarens närvaro kan ha resulterat i att ungdomarna inte uttryckte sig fullständigt öppet. Men å andra sidan kan det att informanterna kände tolken också ha gjort stämningen ledigare och gjort det lättare för dem att prata via tolken. Eftersom det inte var en professionell tolk kan detta även ha påverkat kvaliteten av översättningen och en del av det som sades kan ha och verkade ibland bli ööversatt, filtrerat eller sagt med egna tolkningar och ord. Trots allt anser vi att tack vare våra väl förberedda intervjufrågor och tilläggsfrågor fick vi en bra uppfattning om realiteten. Därmed hade vi turen att få väldigt öppna och pratglada deltagare i gruppintervjun.

Vi hoppas att vår studie kan bidra med att föra fram ungdomarnas röst för att fortsättningsvis kunna utveckla sociala förhållandena och boende för de unga flyktingarna i Borgå och i Finland. Borgå stad kan ha nytta av denna studie i sitt arbete med ungdomarna och varför inte andra mindre städer och kommuner. Studien bidrar med personliga erfarenheter av unga flyktingars kollektiva boende och informationen kan vara av nytta i framtida arbete med flyktingars kollektiva boende. Men för att få ett bredare perspektiv och mer generaliserbar kunskap anser vi att fortsatt forskning kring ämnet krävs. För att få en djupare kunskap om ämnet kunde det vara bra att forskning görs på geografiskt olika områden av landet samt i olika länder. Även forskning utifrån olika perspektiv och genomförda med hjälp av olika forskningsmetoder kunde vara bra för att få en heltäckande förståelse av unga flyktingars behov gällande sociala förhållanden och boende.

9.2 Metoddiskussion

Fakta grunden vi har är vi överlag nöjda med. När vi granskade fakta grunden kom vi fram till att den är pålitlig. De fakta som vi har valt till vår fakta grund anser vi vara relevant och är aktuellt. Materialet är också tillräckligt för att få en fungerande och tillräckligt bred samt mångfaldig fakta grund. Vi har hittat en passlig mängd med tidigare undersökningar och en passlig mängd teori vi ansåg vara relevant för vår studie. Fakta grunden är passande i kontexten och gav alltså det fakta och den grund som

behövdes. Bakgrunden, tidigare forskningen och teoretiska referensramen stöder och kompletterar alla varandra samt är kopplade till varandra och kopplar allting ihop på ett smidigt sätt.

Att använda kvalitativ metod för vår studie var som tänkt ett bra val. Vi fick den kvalitativa data vi behövde för att kunna få reda på det vi ville undersöka och svara på våra forskningsfrågor. Efter intervjun och under studiens lopp har vi kunnat konstatera att vi inte skulle fått tillräckligt med relevant, djup och pålitlig information om informanternas faktiska upplevelser, erfarenheter och känslor med en kvantitativ metod. Vi fick uppleva kvalitativa metodens närhet och flexibilitet. Vi fick verklighetsnära information om tankar och upplevelser genom den personliga kontakten under intervjun. Den semistrukturerade intervjun gjorde intervjun flexibel och var ett ännu bättre val än vi hade tänkt. Informanternas svar påverkade nämligen intervjun mycket. Ibland kom det redan upp saker när en fråga diskuterades som egentligen frågades först senare med en annan fråga. Situationen och svaren hade alltså en större betydelse för frågorna än vi från början hade tänkt även om vi hade förutsett en viss påverkan och därför valde att ha en semistrukturerad intervju. En mer strukturerad intervju skulle ha begränsat situationen och resultaten för mycket.

Fokusgrupp var enligt oss fortfarande efter intervjun och diskussion det mest passande metodvalet. Fördelar med metodvalet av fokusgruppen fick vi bekräftade under intervjun och efter intervjun. Vi märkte hur passande metoden var för att få reda på erfarenheter gällande en specifik situation. Det gick smidigt och vi fick precis den data vi behövde. Atmosfären var också bra och informanterna uppmuntrade varandra att prata och dela med sig genom att själva dela med sig. Ofta fick något en av informanterna sade en annan informant att hålla med, komma på något annat och egna tankar kopplade till det som sades först. På grund av detta var det bra att vi inte gjorde individuella intervjuer. Vi anser själva att vi lyckades undvika utmaningarna med metoden och att ingen åtminstone verkade censurera sig för att inte vara av samma åsikt som de andra. För vår studie skulle det ha varit möjligt att använda en blandning av olika metoder och till exempel förutom fokusgruppintervju också använt observation. Med andra metoder som enkät eller en kvantitativ metod skulle vi ha kunnat svara på

andra frågor och ha fått en annan sorts resultat som inte i detta fall och i vår undersökning skulle ha varit lika lämplig. Vi anser att vi inte skulle ha haft ett behov av att använda också en annan metod eftersom vi fick svar på våra forskningsfrågor. Därför och att en annan metod skulle ha gjort studien till en helt annan skulle vi inte heller ha valt en annan metod. Inte heller med eftertanke skulle vi alltså ha valt en annan metod, tillagt en metod eller ändrat på våra metodval på något sätt.

Förutom metodvalen i sig fanns det vissa faktorer specifika för just vår intervju som vi anser att har påverkat eller kan ha påverkat själva intervjun och intervjusituationen. Två av ungdomarna som ursprungligen var tänkta som våra informanter fick tyvärr förhinder så våra informanter var fyra stycken. Antalet deltagare påverkade säkert bland annat stämningen under intervjun. En mindre grupp gjorde det säkert lättare för alla att ha möjlighet att komma till tals och att hålla en mer familjär stämning. För stämningen var antalet informanter passande och antalet bra för intervjusituationen. Påverkan på resultatet var inte nödvändigtvis inte samma och lika positivt men för själva situationen var antalet informanter enligt oss positiv.

Informanterna var bekanta med varandra och kände varandra, vilket även det var bra för atmosfären. Informanterna fick varandra att prata och gjorde stämningen fri vilket fick alla att känna sig bekväma. Platsen där intervjun utfördes var också bekant för informanterna. Detta var bra för att både en ny plats och en ny situation skulle ha kunnat göra stämningen spänd och nervös. Detta skulle även ha påverkat resultatet. Platsen var varken för liten och intim eller för stor och öppen. Den var hemtrevlig och alla kunde sitta bekvämt. Platsen var alltså mycket passlig och var bra för intervjusituation.

Språket som användes under intervjun var finska. I Borgå ansågs finska vara bäst och mest passande. Språk begränsningarna gjorde att inte diskussionen var den smidigaste och att tolken vi hade under intervjun var nödvändig vid flera tillfällen för att både frågorna och svaren kunde framföras på ett bra och förståeligt sätt. Intervjun påverkades inte i sig av detta. Att informanterna kände tolken kunde ha gjort stämningen ledigare och gjort det lättare för dem att prata med och via tolken. Det kunde även ha känts

tryggt för informanterna att ha en bekant vuxen närvarande. Tolkens närvaro i själva situationen var med andra ord positiv, samma kan kanske inte sägas för resultatets del.

Uppdelningen för intervjun och uppgifterna under situationen var fungerande. Uppdelningen och intervjun skulle självklart ha kunnat göras annorlunda eller på något annat sätt. Vi anser ändå att intervjun gick smidigt och utan problem. Därför anser vi även att möjliga förändringar av uppdelningen eller andra delar av själva intervjusituationen inte skulle ha förbättrat intervjun på något sätt eller ha gjort en betydande skillnad på någon del av intervjusituationen. Vi skulle alltså inte ändra på vår uppdelning eller på någon faktor av situationen under intervjun.

Hur passande frågorna var har vi naturligtvis också tänkt på. Vi hade begränsad förhandsinformation om informanterna vilket gjorde det svårt att anpassa frågorna till ungdomarna och deras situation. En viss förenkling av frågorna gjordes under intervjun på grund av språket. Informanternas finskakunskap var ännu begränsade på grund av deras korta tid i Finland. Vissa ämnen kunde vi ha frågat mer om. En del av dessa ämnen undvek vi ändå på grund av känslighet, för att försäkra förståelsen av vad vi frågar och är ute efter samt på grund av begränsningar som språket gav. Vi ansåg det vara oetiskt att ta upp ämnen som kunde vara känsliga och vissa ämnen var för komplicerade för att gå in på med informanter som inte alls var insatta i någon form av socialpedagogik och var unga. Det var inte heller passande att använda ett för svårt språk. För att uppnå ett djup och öppenhet i diskussionen samt för att få pålitlig data ville vi heller inte styra diskussionen för mycket. Vi hade en passlig mängd av frågor med tanke på till exempel tidsramen vi hade satt. Frågorna gav oss tillräckligt med material och vi fick den information vi behövde och var alltså inte för få. Vi hann fråga allting och gick inte över tiden, frågorna var alltså inte heller för många. Med tanke på känslighet, förståelse och språk skulle vi inte ha ändrat på mycket.

Innehållsanalysen gick smidigt och bra att använda för att analysera vår studie och var alltså ett mycket passande metodval för bearbetningen och analysen. Transkriberingen gick smidigt och gav oss flera insikter som vi skulle ha missat utan den. Med transkriberingen gick det lätt att identifiera olika teman i intervjun. Kategoriseringen av

de tema vi hittade blev också tydlig och kategorierna fylldes snabbt med innehåll. Redogörelsen för hur många gånger ett tema togs fram i en kategori och hur många som var av samma åsikt var inte lika lätt. Ibland nickade eller mumlade informanterna endast medhållande för att visa att de var av samma åsikt och det kunde vara svårt att bestämma om vissa saker kunde räknas som samma tema. Metoden av innehållsanalys i sig påverkar alltid arbetsprocessen och metoden kräver en viss tolkning. Vi anser ändå att vi beaktog detta och gjorde vad vi kunde för att hålla informationen pålitlig.

Samarbetet under intervjun var fungerande. Vi skötte det vi var ansvariga för och hade inga problem med att utföra det. Inget under eller efter intervjun gjorde att vi skulle ha tyckt att samarbetet borde varit bättre. Allmänt om samarbetet under arbetet kan man säga att det inte har uppkommit några problem och att samarbetet har fungerat smidigt. Allting har upplevts jämnt fördelat. Vi har utan svårigheter eller olika åsikter delat på alla uppgifter och planerat det som skall göras. Vi har jobbat enligt planen och utbytt tankar under processen och samarbetat genom att stöda varandra. Vi tycker inte att någondera gjort mera än den andra och att vi tillsammans lyckats få en helhet till stånd som vi är nöjda med.

KÄLLOR

Adams, Robert. 2008, *Empowerment, participation and social work*, Palgrave Macmillian, 4 uppl. 238 s.

Almqvist, Kerstin. 2006, Identitet och etnicitet. I: Frisé, Ann & Hwang, Philip, red. *Ungdomar och identitet*, Stockholm: Natur och Kultur, s. 79-108.

Arbets- och näringsministeriet, 2017 Tillgänglig:
<http://www.integration.fi/sv/integration/integration> Hämtad: 25.1.2017

Askheim, Ole Petter. 2007, Empowerment- olika infallsvinklar, I: Askheim, Ole Petter & Starrin, Bengt (red). *Empowerment- I teori och i praktik*, Gleerups Utbildning Ab, s. 18-32

Backlund, Åsa; Eriksson, Riitta; von Greiff, Katarina & Åkerlund, Eva-Marie. 2014, Socialtjänstens arbete med ensamkommande barn och ungdomar - erfarenheter från Stockholms län, s.3-92. Tillgänglig:
https://www.researchgate.net/profile/Riitta_Eriksson2/publication/277309033_Socialtj%C3%A4nstens_arbete_med_ensamkommande_barn_och_ungdomar_-_erfarenheter_fran_Stockholms_l%C3%A4n/links/56335ba608ae911fcd4ab5a2/Socialtj%C3%A4nstens-arbete-med-ensamkommande-barn-och-ungdomar-erfarenheter-fran-Stockholms-l%C3%A4n.pdf. Hämtad 25.1.2017.

Cederlund, Christer & Berglund Stig-Arne. 2014, *Socialpedagogik- pedagogiskt socialt arbete*, Liber Ab, 183 s.

Darvishpour, Mehrdad & Westrin, Charls. 2008, Inledning, I: Darvishpour, Mehrdad & Westrin, Charls (red.). *Migration och etnicitet- Perspektiv på ett mångkulturellt Sverige*, Lund: Studentlitteratur Ab, s. 13-20

Eide, Tom & Eide, Hilde. 2006, *Kommunikation i praktiken- relationer, samspel och etik inom socialt arbete, vård och omsorg*, Malmö: Liber AB, 272 s.

Eriksson, Lisbeth & Marrkström, Ann- Marie. 2000, *Den svårfångade socialpedagogiken*, Lund: Studentlitteratur, 236 s.

Etiska principer, Forskningsetiska Delegationen. Tillgänglig:
<http://www.tenk.fi/sv/etikpr%C3%B6vning-inom-humanvetenskaperna/etiska-principer>
[Hämtad 23.1.2017](#)

Franzén, Elsie C. 2001, *Att bryta upp och byta land*, Stockholm: Natur och Kultur. 178s.

Frauske, Halvor. 2011, Kan socialtjänsten bygga socialt kapital?- Om socialt kapital som resurs i barnavårdsärenden, I: Starrin, Bengt (red) & Rønning, Rolf. *Socialt kapital- i ett välfärdsperspektiv*, Malmö: Liber Ab, s. 127-142

Hebebrand, Johannes; Anagnostopoulos, Dimitris; Eliez, Stephan; Linse, Henk; Pejovic Milovancevic, Milica & Klasen Henrikje. 2016, A first assessment of the needs of young refugees arriving in Europe: what mental health professionals need to know, *European Child & Adolescent Psychiatry*, vol. 25 nr 1, s 1-6. Tillgänglig: Ebsco Academic Search Elite. Hämtad 25.1.2017.

Immonen, Annika. 2016, *Information om boendet och de unga flyktingarna i Borgå* [e-post]. E-post meddelande. 21.11.2016.

Immonen, Annika. 2017, A, *Information om boendet och de unga flyktingarna i Borgå* [e-post]. E-post meddelande. 7.2.2017.

Immonen, Annika. 2017, B, *Information om boendet och de unga flyktingarna i Borgå* [e-post]. E-post meddelande. 27.3.2017.

Jacobsen, Dag Ingvar. 2007, *Förståelse, beskrivning och förklaring- Introduktion till samhällsvetenskaplig metod för hälsovård och socialt arbete*, Lund: Studentlitteratur, 1 uppl. 316 s.

Jacobsen, Dag Ingvar. 2012, *Förståelse, beskrivning och förklaring- Introduktion till samhällsvetenskaplig metod för hälsovård och socialt arbete*, Lund: Studentlitteratur, 2 uppl. 327 s.

Kuusela, Kirsti. 2011, Invandrare och socialt kapital I: Starrin, Bengt (red) & Rønning, Rolf. *Socialt kapital- i ett välfärdsperspektiv*, Malmö: Liber Ab, s. 211-222

Kvale, Steinar & Brinkmann, Svend. 2014, *Den kvalitativa forskningsintervjun*, Lund: Studentlitteratur, 3 uppl. 412 s.

Madsen Bent, 2001. *Socialpedagogik*, Lund: Studentlitteratur, 244 s.

Mels, Cindy; Derluyn, Ilse & Broekaert, Eric. 2008, Social support in unaccompanied asylum-seeking boys: a case study, *Child: Care, Health & Development* , vol. 34 nr 6, s. 757-762. Tillgänglig: Ebsco Academic Search Elite. Hämtad 24.1.2017.

OECD- Organisation for Economic Co-operation and Development. 2003, Tillgänglig: <https://stats.oecd.org/glossary/detail.asp?ID=380> Hämtad: 17.3.2017

Phillips, Deborah. 2006, Moving Towards Integration: The Housing of Asylum Seekers and Refugees in Britain, *Housing Studies*, vol. 21, nr 4, s.539-553. Tillgänglig: Ebsco Academic Search Elite. Hämtad 26.1.2017.

Rønning, Rolf. 2011, Systematisk användning av socialt kapital i världstaten: Kvalitetsförbättring eller som att sätta näktergalen i bur? I: Starrin, Bengt (red) & Rønning, Rolf. *Socialt kapital- i ett välfärdsperspektiv*, Malmö: Liber Ab, s. 57-72

Starrin, Bengt. 2011, Socialt kapital och hälsa, I: Starrin, Bengt (red) & Rønning, Rolf. *Socialt kapital- i ett välfärdsperspektiv*, Malmö: Liber Ab, s. 91-106

Stewart, Miriam; Anderson, Joan; Beiser, Morton; Mwakarimba; Neufeld, Anne; Smich, Laura & Spitzer, Denise. 2008, Multicultural Meanings of Social Support among Immigrants and Refugees, *International Migration* , vol. 46 nr 4, s. 124-159. Tillgänglig: Ebsco Academic Search Elite. Hämtad 25.1.2017.

Strijk, Patrica; van Meijel, Berno & Gamel, Clauda. 2011, Health and Social Needs of Traumatized Refugees and Asylum Seekers: An Exploratory Study, *Perspectives in Psychiatric Care*, Vol. 47, s. 48-55. Tillgänglig: Ebsco Academic Search Elite. Hämtad 23.1.2017

Svenska akademiens ordbok. 2017, A Tillgänglig: http://www.saob.se/artikel/?show=kollektiv&unik=K_1761-0250.KoJ2&pz=5 Hämtad: 17.3.2017

Svenska akademiens ordbok. 2017, B Tillgänglig:
http://www.saob.se/artikel/?seek=milj%C3%B6&pz=1#U_M805_169100 Hämtad:
17.3.2017

Tjersland, Odd Arne, Engen, Gunnar & Kansen, Ulf. 2011, *Allianser- Värderingar, teorier och metoder i socialt arbete*, Lund: Studentlitteratur AB. 342s.

UNRIC- Förenta Nationernas regionala informationskontor för Västeuropa, 2017
Tillgänglig: <http://www.unric.org/sv/component/content/article/16-humanitarian/25742-fns-flyktingkommissarie> Hämtad: 25.1.2017.

Westerlund, Hugo. 2007, Det finns bruk för alla- empowerment utanför arbetsmarknaden? I: Askheim, Ole Petter & Starrin, Bengt (red). *Empowerment- I teori och i praktik*, Gleerups Utbildning Ab, s. 90-103

Wibeck, Victoria. 2000, *Fokusgrupper - Om fokuserade gruppintervjuer som undersökningsmetod*, Lund: Studentlitteratur, 1 uppl. 144 s.

Åkerlund, Eva-Marie. 2016, *Liv i kollektiv - Vardagsliv bland ensamkommande ungdomar på institution*, Licentiatsavhandling, Linköping: Linköpings Universitet, Tema institution.

BILAGOR

Bilaga 1

Intervjuguide

Allmänt:

- Trevlig hälsning genom att bl.a. fråga hur deltagarna mår idag
- Påminner om deltagandets frivillighet
- Vi nämner att vi förklarar gärna begreppen och frågorna ifall de blir oklara
- Frågor om gruppstorlek, medlemmarnas ålders intervall och allmänt

Kollektiva boendet som social livsmiljö

- Berätta hur det känns att leva tillsammans med andra? (Varför?)
 - Hurdana är dina relationer till de andra på boendet?
 - Vad betyder relationerna för dig?
- Hur upplever du gemenskapen, samhörigheten (yhteenkuuluvuus) på boendet? (Varför?)
 - Finns det bra sidor med att bo tillsammans med andra?
 - Finns det jobbiga sidor med att bo tillsammans med andra
 - Hur kunde dessa förbättras?
- Hur upplever du gruppens och professionellas (sociala) stöd? (Varför?)
 - Hur uppfattar du gruppens och professionellas hjälp till att klara av din vardag?
 - Upplever du att stödet är tillräckligt? (Ifall det blir otydligt i svaren)

Kollektiva boendeformen

- Vad tycker du om att göra hemma?
 - Hur upplever du möjligheten att göra dessa saker?
 - Hur upplever du möjlighet till aktivitet överlag?
- Bor du nu i eget rum?
 - Hur skulle du helst bo här i Finland? (Varför?)
 - Vad skulle göra den kollektiva boendeformen mer passande för dig?
- Hur upplever du att vardagen fungerar i det kollektiva boendet?
 - Vilken är den främsta praktiska fördelen med att bo kollektivt?
 - Vilken är den största nackdelen?
- Hur uppfattar du tryggheten och stabiliteten i vardagen på det kollektiva boendet?
 - Vilka andra saker påverkar din upplevelse på boendet?

Avslutande fråga:

- Har du något du vill tillägga angående dina upplevelser av det kollektiva boendet eller samvaron i gruppen?

Bilaga 2

Haastattelu

Yleiset kysymykset:

- Kohtelias tervehdys, muun muassa kysymällä kuulumisia tänään
- Muistutamme osallistumisen vapaaehtoisuudesta
- Selvitämme käsitteitä ja kysymyksiä, jos ne ovat epäselviä
- Kysymyksiä ryhmäkoosta, jäsenten ikäjakaumasta ja muita yleisiä kysymyksiä

Kollektiivinen majoitus sosiaalisena elinympäristönä

- Kerro miltä muiden kanssa eläminen tuntuu? (Miksi?)
 - Millaiset sinun suhteet muihin asukkaisiin ovat?
 - Mitä suhteet merkitsevät sinulle?
- Miten koet yhteisön yhteenkuuluvuuden? (Miksi)
 - Onko yhdessä elämisessä hyviä puolia?
 - Onko yhdessä elämisessä haasteellisia puolia?
 - Miten näitä haasteellisia puolia voisi parantaa?
- Miten koet ryhmän ja ammattilaisten sosiaalisen tuen? (Miksi?)
 - Tuntuuko arjen tuki riittävältä? (Jos vastaukset jäivät epäselviksi)

Kollektiivinen asumismuoto

- Mitä teet mieluiten kotona?
 - Miten koet mahdollisuuden tehdä näitä asiota?
 - Miten näet mahdollisuuden toimintaan yleisesti?
- Asutko nyt omassa huoneessa?
 - Miten asuisit mieluiten Suomessa? (Miksi)
 - Mikä tekisi kollektiivisen asuntomuodon sinulle sopivammaksi?
- Miten koet, että arki sujuu kollektiivisessä asunnossa?
 - Mitkä ovat kollektiivisen majoituksen parhaat puolet?
 - Mitkä ovat kollektiivisen majoituksen haastavimmat puolet?
- Millaisena pidät turvallisuuden ja vakauden majoituksen arjessa?
 - Mitkä muut asiat vaikuttavat kokemukseesi majoituksessa?

Kysymys loppuvaiheessa

- Haluaisitko lisätä jotain kollektiivisen asumismuodon tai ryhmän yhteenkuuluvuuteen liittyen?

Bilaga 3

Informationsbrev

Bästa deltagare,

Vi heter Malin Mansner och Livia Roselt och är tredje årets socionomstuderande vid Yrkeshögskolan Arcada. Vi skriver som bäst vårt examensarbete där syftet är att ta reda på unga flyktingars upplevelser av det kollektiva boendet som social livsmiljö och som boendeform.

Genom att genomföra gruppdiskussion med 5-8 unga flyktingar som bor kollektivt, önskar vi anskaffa undersökningsmaterialet. Gruppdiskussionen ordnas vid överenskommen plats och tidpunkt. Under gruppdiskussionen har vi tillgång till tolk. Gruppdiskussionen kommer att bandas in och vara i ca 1 timme. Deltagandet i gruppdiskussionen är frivilligt samt får avbrytas när som helst. Deltagarna förblir anonyma samt materialet används enbart för detta examensarbete och förstörs efter att arbetet slutförts.

Med hjälp av den bifogade blanketten ges samtycke till deltagandet.

Ta gärna kontakt vid frågor.

Tack för Ert intresse att delta i vår undersökning!

Med vänlig hälsning,

Socionomstuderande

Malin Mansner

Tel. 044-336 25 46

E-post:malin.mansner@arcada.fi

Livia Roselt

Tel. 045-887 34 29

E-post:livia.roselt@arcada.fi

Handledare

Arla Cederberg

Tel. 020-769 95 42

E-post:arla.cederberg@arcada.fi

Åsa Rosengren

Tel. 020-769 95 25

E-post:asa.rosengren@arcada.fi

Bilaga 4

Informaatiokirje

Hyvät osallistujat,

Nimemme ovat Malin Mansner ja Livia Roselt, ja olemme kolmannen vuoden sosiaalityön opiskelijoita ammattikorkeakoulu Arcadassa. Kirjoitamme parhaillamme opinnäytetyötämme, jonka tavoitteena on selvittää nuorten pakolaisten kokemuksia kollektiivisesta asumisesta sosiaalisena elinympäristönä ja asuin muotona.

Toivoimme saavamme tutkimusmateriaalia suorittamalla ryhmähaastattelun 5-8 nuorten pakolaisten kanssa jotka asuvat kollektiivisesti. Ryhmähaastattelu järjestetään Porvoon turvakodissa Nordenskiöldinkatu 18, tiistai 11.4.2017 klo. 17.00. Ryhmähaastattelun aikana meillä on mahdollisuus käyttää tulkkia. Ryhmähaastattelu nauhoitetaan ja kestää noin tunnin. Ryhmähaastatteluun osallistuminen on vapaaehtoista ja osallistuminen voidaan lopettaa milloin tahansa. Osallistujat pysyvät anonyymeinä. Materiaalia käytetään ainoastaan opinnäytetyössä ja tuhoetaan kun työ on valmis.

Osallistumisen suostumus annetaan oheisen lomakkeen avulla. Ota mielellä yhteyttä, jos sinulla on kysymyksiä. Kiitos kiinnostuksensa osallistua tutkimukseen!

Ystävällisin terveisin,

Sosiaalityön opiskelija

Malin Mansner

Puh. 044-336 25 46

Sähköposti: malin.mansner@arcada.fi

Livia Roselt

Puh. 045-887 34 29

Sähköposti: livia.roselt@arcada.fi

Ohjaaja

Arla Cederberg

Puh. 020-769 95 42

Sähköposti: arla.cederberg@arcada.fi

Åsa Rosengren

Puh. 020-769 95 25

Sähköposti: asa.rosengren@arcada.fi

Bilaga 5

Blankett för samtycke av deltagande i undersökningen

Härmed ger jag mitt samtycke till att delta i Malin Mansner och Livia Roselts undersökning om det kollektiva boendet för unga flyktingar.

Jag är medveten om att min identitet behålls anonym och att det i slutresultatet inte går att identifiera mig. Jag är även medveten om det frivilliga deltagandet i undersökningen och att jag kan avbryta mitt deltagande när som helst. Jag ger mitt samtycke till att intervjun får bandas in, materialet får användas i examensarbetet och förstöras efter slutförandet av arbetet.

Jag ställer upp i gruppdiskussionen samt ger mitt samtycke till undersökningen_____

Jag ställer inte upp i diskussionen_____

Ort och datum_____

Namn_____

Bilaga 6

Lomake tutkimukseen osallistumisen suostumuksesta

Annan täten suostumukseni osallistua Malin Mansner ja Livia Roseltin tutkimukseen nuorten pakolaisten kollektiivisesta asumisesta.

Olen tietoinen siitä, että identiteettini pysyy anonyyminä ja että minua ei voi tunnistaa lopputuloksessa. Olen myös tietoinen tutkimukseen osallistumisen vapaaehtoisuudesta ja että voin perua osallistumiseni, milloin tahansa. Annan suostumukseni haastattelun nauhoittamiseen sekä siihen että materiaalia voidaan käyttää opinnäytetyössä ja tuhota työn suorittamisen jälkeen.

Osallistun ryhmähaastatteluun ja annan suostumukseni tutkimukseen _____

En osallistu haastatteluun _____

Paikka ja päivämäärä _____

Allekirjoitus _____